

Przedmiotowe Wymagania Edukacyjne z języka polskiego w Liceum Ogólnokształcącym im. Piotra Wysockiego w Warce

Rok szkolny 2026/2027

**Program nauczania: Barbara Łabęcka "Ponad słowami. Program
nauczania języka polskiego dla liceum ogólnokształcącego i technikum
od roku szkolnego 2019/2020", wydawnictwo Nowa Era
Zgodny z podstawą programową 2024**

1. Dokumenty określające Przedmiotowe Wymagania Edukacyjne:

Przedmiotowe Wymagania Edukacyjne są integralną częścią Statutu Liceum Ogólnokształcącego im. Piotra Wysockiego w Warce.

2. Cele oceniania osiągnięć uczniów na lekcjach języka polskiego

Celem oceniania jest gromadzenie informacji na temat postępów ucznia w zakresie:

- Znajomości dziedzictwa literackiego i kulturowego.
- Rozumienia tradycji narodowej i europejskiej i rozpoznawania jej obecności we współczesnej literaturze.
- Interpretacji dzieł literackich w różnych kontekstach.
- Rozpoznawania i hierarchizowania wartości w omawianych dziełach literackich.
- Orientacji w zjawiskach autentycznych we współczesnej kulturze i ich wartościach.

3. Wymagania edukacyjne z języka polskiego

Ucznia obowiązuje:

- opanowanie wiadomości i umiejętności wskazanych w wymaganiach edukacyjnych z języka polskiego na poziomie podstawowym lub rozszerzonym; - znajomość zagadnień historycznoliterackich lub problemów związanych z omawianymi tekstami literackimi; mogą być opracowane przez uczniów na różnym poziomie odpowiadającym określonej ocenie ;
- znajomość pojęć z zakresu teorii literatury, filozofii, sztuki, pomocnych przy interpretacji tekstów literackich wskazanych w opisie wymagań;
- prowadzenie zeszytu przedmiotowego; uczeń powinien systematycznie prowadzić zeszyt, sporządzać notatki z lekcji;

- posiadanie na lekcji podręcznika i materiału lekturowego;

W stosunku do ucznia z orzeczeniem obniża się wymagania i dostosowuje formę pracy i oceniania ucznia do zaleceń Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej wskazanych w opiniach uczniów ze specyficznymi problemami w uczeniu się.

4. Narzędzia oceniania i gromadzenia informacji

a) ocenianie bieżące składa się z:

- monitorowania rozwoju ucznia na kolejnych etapach edukacyjnych (bloki tematyczne);
- wypunktowywania na bieżąco mocnych i zwracanie uwagi na słabsze strony ucznia;
- planowania, określania i bezpośredniego formułowania kolejnych etapów w procesie uczenia się;
- obserwacji pracy ucznia na lekcjach oraz wykonywania przez niego wyznaczonych zadań;
- oceniania sprawności i umiejętności interpretowania tekstów ze zrozumieniem;
- oceniania umiejętności współpracy w zespole (praca grupowa); ocenę może otrzymać osoba referująca efekty działań grupy, wybrana przez jej członków lub wskazana przez nauczyciela;
- oceniania umiejętności formułowania wniosków, sądów, refleksji, wypowiadania się;
- analizy sprawności notowania i formułowania wniosków na piśmie; - oceniania postępów w nabieraniu sprawności (więc także poprawności) językowej;

5. Rodzaje aktywności ucznia podlegające ocenianiu:

- wypowiedzi ustne;
- udział w dyskusji (waga argumentów, etyka i kultura wypowiedzi, dokumentowanie tez);
- praca ucznia na lekcji;
- prace pisemne sprawdzające w różnej formie (prace klasowe - testy, sprawdziany, kartkówki, wypracowanie - dłuższe wypowiedzi pisemne);
- prezentacje w klasie (referaty, recytacje, debaty, efekty własnych działań twórczych, prezentacje multimedialne)
- praca w grupie;
- wykonywanie zadań domowych;
- wykonywanie dodatkowych zadań samodzielnie przez ucznia (udział w konkursach, olimpiadach przedmiotowych);

- kreatywność ucznia (sięganie po nowatorskie, nieszablonowe formy ekspresji);

6.Sposoby sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów:

a) prace klasowe – zapowiadane co najmniej tydzień wcześniej, co najmniej 3 w półroczu spośród niżej wymienionych:

- wypracowanie będące dłuższym samodzielnym wypowiedzeniem o różnym charakterze: rozprawka, esej, analiza i interpretacja utworu lirycznego;
- sprawdzające wiadomości dotyczący problematyki omawianych tekstów literackich;
- sprawdzające wiedzę o epoce;
- test po omówieniu lektury;
- test sprawdzający umiejętność czytania ze zrozumieniem tekstów literackich i nieliterackich;
- sprawdzające wiedzę o języku;
- kartkówka
 - zakres materiału z trzech ostatnich lekcji;
 - lektura (znajomość treści przed omawianiem);

b) pisemne prace domowe;

c) wypowiedzi ustne na zadany temat dotyczące analizowanych tekstów literackich, zjawisk kulturowych;

d) inne sposoby:

- prace stylistyczne i notatki;
- referaty, głos w dyskusji;

e) ortografia, komunikatywność i estetyka wypowiedzi - w pracach klasowych popełniane błędy są oceniane wg wymagań CKE

7.Kryteria oceniania osiągnięć uczniów:

a) Wypowiedzi ustne, prace domowe i praca na lekcji.

- uczeń otrzymuje ocenę **niedostateczną**, gdy:
 - streszcza zamiast problematyzować zagadnienie;
 - mimo pomocy nauczyciela nie udziela odpowiedzi na pytania;
 - popełnia liczne błędy językowe i stylistyczne zakłócające komunikatywność wypowiedzi.

- uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, gdy spłyca wypowiedzi, odtwarza treści, posługuje się ubogim słownictwem, z pomocą nauczyciela porządkuje wypowiedzi. Zna lektury i ich problematykę.

-uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, gdy orientuje się w omawianym materiale, omówi temat w sposób odtwórczy, wyciąga podstawowe wnioski, przywołuje podstawowe konteksty, posługuje się schematycznym, ale humanistycznym stylem oraz wystarczającym słownictwem, podejmuje próbę porządkowania wypowiedzi, odpowiada na pytania, podejmuje próbę uczestnictwa w rozmowie;

- uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, gdy: zna i rozumie omawiany temat, podejmuje próbę analizowania, interpretowania, wnioskowania, uogólnienia, rozpoznaje wartości etyczne i estetyczne, przywołuje właściwe konteksty, formułuje właściwe stanowisko, przestrzega zasad poprawnego mówienia, posługuje się odpowiednim słownictwem, wypowiedź jest uporządkowana i spójna, panuje nad czasem, formułuje poprawne merytorycznie odpowiedzi, szczegółowo odpowiada na pytania, uczestniczy w rozmowie.

- uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą** gdy: zna i rozumie omawiany materiał, poprawnie interpretuje materiał, stosuje właściwą argumentację, wyciąga trafne wnioski, uogólnia, systematycznie wykorzystuje materiał pomocniczy, przestrzega zasad poprawnego mówienia, posługuje się bogatym słownictwem, terminologią i pojęciami, buduje wypowiedzi logiczne z przemyślanymi argumentami, jasno wyłożonymi wnioskami, formułuje poprawne merytorycznie odpowiedzi, broni własnego stanowiska, swobodnie i kulturalnie uczestniczy w rozmowie;

- uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, gdy wykazuje rozległą znajomość omawianego tematu, rozumie wszystkie kwestie z nim związane, właściwie selekcionuje i wnikliwie interpretuje materiał, przywołuje bogate i właściwe konteksty, stosuje hierarchizację argumentów, wyciąga właściwe wnioski, własne opinie i sądy uogólnia, systematyzuje, swobodnie, posługuje się bogatym i pięknym słownictwem, wyraźnie formułuje wypowiedzi (polemizuje, perswaduje, broni), stosuje odpowiednią terminologię i pojęcia, buduje wypowiedzi z własnym, wyraźnie zamierzonym i zorganizowanym zwartym planem, swobodnie udziela odpowiedzi, broni swojego stanowiska lub polemizuje, żywo uczestniczy w rozmowie; - przy ocenianiu wypowiedzi ustnej bierze się pod uwagę kryteria obowiązujące na ustnym egzaminie maturalnym (kompozycja wypowiedzi, styl, poprawność gramatyczna i leksykalna oraz poprawność wymowy i prozodia).

b) Prace pisemne – kryterium oceny (analiza i interpretacja tekstu).

• Błędy ortograficzne, komunikatywność i estetyka wypowiedzi: w pracach klasowych popełniane błędy są oceniane wg wymagań CKE,

- wypowiedzi pisemne nieczytelne będą oceniane na ocenę niedostateczną,

- uczeń otrzymuje ocenę **niedostateczną**, gdy praca w minimalnym stopniu łączy się z tematem, w pracy nie ma elementów analizy, brak jest elementów kompozycyjnych (wstępu i zakończenia), praca ma liczne i różnorodne błędy językowe i stylistyczne, jest napisana nieczytelnie i nieestetycznie, brak elementów graficznych (akapity, marginesy), praca jest niesamodzielną (szczegółowe uwagi są zawarte w Statucie Szkoły

- uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, gdy rozumie tylko część tematu, po części wiąże prace z tematem podejmuje próbę analizowania, wnioskowania i uogólniania, dostrzega podstawowe środki wyrazu, określa ich funkcje i podstawową ideę dzieła, praca nie jest jednorodna pod względem formy (przemieszczenie elementów streszczenia, rozprawki, eseju, charakterystyki), próbuje jednak uporządkować treści, słownictwo niebogate, ale poprawna terminologia teoretycznoliteracka, zaznacza się dbałość o estetykę pisma praca jest rozplanowana graficznie (marginesy, akapity)-główne części kompozycyjne. Zna treść lektur i tekstów omawianych na zajęciach.

- uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, gdy rozumie temat, podejmuje próbę analizowania jako podstawę interpretacji, określa funkcje środków językowych i stylistycznych, dostrzega intencje nadawcy, formułuje konteksty interpretacyjne, odczytuje ideę tekstu, właściwie uogólnia, tekst jest uporządkowany, spójny, praca napisana niewyszukanym, ale poprawnym stylem, właściwą terminologią, teoretycznoliteracką, w pracy widoczna dbałość o estetykę pisma, jest rozplanowana graficznie (marginesy, poprawnie zaznaczone akapity).

- uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, gdy rozumie temat w całości i realizuje go, analizuje i interpretuje, poprawnie odczytuje sensy słów oraz funkcje środków artystycznego wyrazu, wskazuje konteksty interpretacyjne (historyczne, filozoficzne, literackie, biograficzne), bada strukturę tekstu, dostrzega zasadę kompozycyjną, właściwie interpretuje i uogólnia, dostrzega i hierarchizuje etyczne i artystyczne wartości, tekst jest uporządkowany, logicznie spójny, zachowuje proporcje między częściami pracy, styl jest konsekwentny, dostosowany do formy, zauważa się staranność w doborze słów i zwrotów, brak powtórzeń, swobodnie posługuje się właściwą terminologią teoretycznoliteracką, praca napisana jest starannym pismem, rozplanowana graficznie.

- Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą** ,gdy: rozumie temat w całości. Podejmuje próbę metodologicznego opracowania, świadomie selekcjonuje tekst, w miarę oryginalnie odczytuje sensy i funkcje środków artystycznego wyrazu, poszukuje kontekstów w filozofii, sztuce, nauce, dostrzega i wykazuje wielostronność znaczeniową tekstu, synkretyczność gatunkową dzieła, odczytuje ideę utworu, wyraża swój stosunek do niej , wskazuje uniwersalne, indywidualne lub charakterystyczne wartości etyczne i estetyczne, praca jest wyraźnie podporządkowana tematowi, zachowuje proporcje między kolejnymi częściami kompozycyjnymi , bez zarzutu pod względem językowym , spójna kompozycja, wyraźna dbałość o dobór słów i zwrotów, swobodnie posługuje się terminologią teoretycznoliteracką , filozoficzną, napisana starannym pismem, rozplanowana graficznie.

- Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, gdy: realizuje temat w sposób pogłębiony i oryginalny, analizie towarzyszy duża erudycja , z łatwością odnajduje różne środki artystycznego wyrazu, doskonale rozumie ich sens, postrzega dzieło jako kompozycję sztuki, literatury i filozofii, odczytuje kody kulturowe, rozpoznaje znaki tradycji (np. biblijne) wywodzi trafne i pogłębione wnioski, wspaniale odczytuje idee dzieła , wartości etyczne i estetyczne, zaznacza osobiste przeżycia odbiorcze, dostrzega funkcjonowanie dzieła w kulturze, praca zawiera wyraźny zamysł kompozycyjny (rozdziały, powracający motyw, kompozycja klamrowa, formę podporządkowującą własnemu pomysłowi autorskiemu (np. wyraźna dyskursywność rozprawki), praca bez zarzutu pod względem językowym, ale charakteryzuje się trudnymi strukturami składniowymi, słownictwo jest bogate, zawsze trafnie dobrane, stosowany styl jest świadomie i wyraźnie odniesiony do formy literackiej, praca jest napisana starannym pismem, rozplanowana graficznie .

c) Ocenianie testów (zamkniętych i otwartych)

- Przyznaje się zero za odpowiedź błędną.
- Przy każdym poleceniu podaje się liczbę możliwych do uzyskania punktów;

d) Ocenianie notatek

- Samodzielność
- Hierarchizowanie treści
- Wnikliwość opracowania zagadnień
- Indywidualność (uwagi, skojarzenia, wątpliwości)
- Umiejętne korzystanie z opracowań, słowników
- Przejrzystość zapisu (językowa, logiczna, graficzna);

e) Ocenianie aktywności i pracy na lekcji

Uczeń może uzyskiwać plusy w ciągu całego półrocza, które przekładają się na oceny w dzienniku: trzy plusy- ocena dostateczna, cztery plusy- ocena dobra, pięć plusów- bardzo dobra, sześć plusów- celująca.

8. Zasady oceniania uczniów:

- Ocena klasyfikacyjna (śródroczna i końcoworoczna) nie jest średnią arytmetyczną ocen uzyskanych w ciągu półrocza (roku).
- Podstawą do klasyfikacji śródrocznej i końcoworocznej jest uzyskanie ocen cząstkowych z różnych rodzajów aktywności.
- Ocenę półroczną ustala się na podstawie ocen cząstkowych zdobytych w pierwszym półroczu.
- Ocenę końcoworoczną ustala się na podstawie wszystkich ocen cząstkowych z całego roku.
- Uczeń, który z pisemnej pracy klasowej (testu, sprawdzianu, wypracowania, kartkówki) otrzymał ocenę niekorzystną dla niego, ma prawo ją poprawić. Ocenę tę można, na prośbę ucznia, poprawiać tylko raz, w terminie 2 tygodni od daty oddania sprawdzonej i ocenionej pracy przez nauczyciela. Jeżeli z poprawy uczeń otrzyma ocenę niedostateczną, nie jest ona wpisywana do dziennika. Ocenę z poprawy wstawia się do dziennika obok oceny poprawianej.
- Prace uczniów są przez nauczyciela oceniane oraz opatrzone komentarzem. Prace są udostępniane uczniom i rodzicom (rodzic może zapoznać się z pracami uczniów podczas spotkań z nauczycielem, uczeń może zrobić zdjęcie swojej pracy i przekazać je rodzicowi).

- Uczeń nieobecny (usprawiedliwiony) na pracy klasowej pisze ją w terminie ustalonym przez nauczyciela.
- Nieprzygotowanie do lekcji – uczeń ma prawo trzy razy w półroczu zgłosić nieprzygotowanie do lekcji bez podawania przyczyn (dotyczy ono między innymi: zadania domowego, nieopanowania bieżącego materiału). Nieprzygotowanie nie dotyczy: obowiązku przeczytania zapowiedzianej wcześniej lektury, zapowiedzianych wcześniej form sprawdzania wiedzy.
- Przy ocenie prac pisemnych przyjmuje się skalę określoną w Statucie Szkoły.

01.09.2026

Nauczyciele języka polskiego

Ewa Karkowska

Magdalena Kurowska

Kamila Ryłska

Agnieszka Rudnicka

Kamila Stępniewska

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – Ponad słowami klasa 1 część 1

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącego propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w pierwszym semestrze klasy 1. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

☐ materiał obligatoryjny

☐ materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:	Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
STAROŻYTNOŚĆ – O EPOCE					
2. Fundamenty kultury europejskiej	- wyjaśnić pojęcia: <i>antyk, klasycyzm, monoteizm i politeizm, judaizm i chrześcijaństwo</i> - określić ramy czasowe epoki	wymienić kręgi kulturowe starożytnej Europy i jej scharakteryzować	- wyjaśnić symboliczne znaczenie Aten, Rzymu i Jerozolimy - wypowiedzieć się na temat greckich filozofów	wypowiadać się na temat fundamentalnej roli starożytności klasycznej w historii kultury europejskiej	przedstawić znaczenie prawa rzymskiego dla rozwoju późniejszych kodyfikacji prawnych
3. Grecja, Rzym	wyjaśnić pojęcia: <i>polis, demokracja, prawo, obywatel</i>	- omówić złoty wiek Aten - wymienia osiągnięcia starożytnych Greków - wymienia osiągnięcia starożytnych Rzymian	- omówić różnice pomiędzy kulturą Grecji i Rzymu - wyjaśnić, na czym polegał antropocentryzm cywilizacji antyku	- wyjaśnić pojęcie <i>kalokagatia</i> - wypowiedzieć się na temat idei kształtujących życie starożytnych	podjąć dyskusję na temat wpływu starożytności na współczesność
4. Filozofia antyczna	wymienić najważniejszych filozofów starożytnej Grecji: Sokratesa,	wymienić podstawowe założenia filozofii Sokratesa, Platona, Arystotelesa	wyjaśnić, na czym polegał przełomowy charakter działalności Sokratesa i omówić	wypowiedzieć się na temat znaczenia działalności Arystotelesa	omówić wpływ filozofii starożytnych na epoki późniejsze

	Platona i Arystotelesa	wymienić najważniejsze założenia szkoły filozoficznej stoików, epikurejczyków i sceptyków	jego metodę filozoficzną	
	- wyjaśnić etymologię oraz znaczenie słowa <i>filozofia</i> - wyjaśnić pojęcie <i>cnoty</i>	- przedstawić główne cechy sztuki antycznej - wyjaśnić, jak Grecy rozumieć piękno - wymienić innowacje architektoniczne wprowadzone przez Rzymian	- omówić znaczenie harmonii w sztuce antyku - wythumaczyć, co to jest kanon - objaśnić pojęcie <i>mimesis</i> jako kategorii sztuki antycznej	rozróżnić okresy klasyczny i hellenistyczny w historii sztuki starożytnej Grecji i przyporządkować im konkretne dzieła
5. i 6. Szuka antyku	- rozpoznać najważniejsze zabytki starożytnej Grecji i Rzymu - wymienić cechy antycznego ideału piękna			
7. Teatr antyczny	- wymienić rodzaje literackie i zdefiniować dramaty - wskazać podstawowe elementy budowy teatru greckiego – orchestrę, proscenium, skene, parados - wyjaśnić, na czym polegała zasada trzech jedności - wymienić przynajmniej dwa tytuły tragedii Sofoklesa: <i>Król Edyp</i> i <i>Antygona</i>	- rozróżnić antyczne gatunki dramatyczne: tragedię, komedię i dramat satyrowy - opisać podstawowe elementy budowy teatru greckiego – orchestrę, proscenium, skene, parados - przedstawić budowę dramatu antycznego	- przedstawić historię narodzin teatru - swobodnie posługiwać się pojęciami: <i>dytyramb</i>, <i>koryfeusz</i>, <i>agon</i>, <i>chór</i>, <i>kolurny</i>, <i>maska</i>, <i>deus ex machina</i>, <i>amfiteatr</i>	- wyjaśnić etymologię słowa <i>tragedia</i> - omówić wpływ tragiców greckich: Ajchylosa, Eurypidesa i Sofoklesa oraz komediopisarza Arystofanesa na rozwój teatru
STAROŻYTNOŚĆ – TEKSTY Z EPOKI I NAWIAZANIA				
8. Wprowadzenie do literatury starożytnej	czytać ze zrozumieniem tekst informacyjny	referować informacje pozyskane z tekstu informacyjnego	wymienić gatunki literatury starożytnej	- zdefiniować pojęcia: mit, symbol, <i>sacrum</i>, <i>profanum</i>, rodzaje - omówić podstawowe wątki i tematy podejmowane przez

Ponad słowami

Grecji i Rzymu		wymienić twórców literatury starożytnej		literackie, epika, liryka, dramat, poezja tyrfijska, anakreontyk, mimesis	starożytnych twórców literatury
9., 10. i 11. Mitologia grecka	- wymienić najważniejszych bogów greckich: Zeus, Posejdon, Hades, Hera, Hestia, Demeter, Afrodyta, Apollo, Ares, Atena, Hermes i Hefajstos - scharakteryzować najważniejszych bogów olimpijskich	- wyjaśnić pojęcie mit na tle wierzeń świata starożytnego - odróżnić mit od legendy i baśni - omówić rodzaje mitów: kosmogoniczne, teogoniczne, antropogeniczne oraz genealogiczne, i podać ich konkretne przykłady - wymienić frazeologizmy pochodzące z mitologii i objaśnić ich znaczenie	- interpretować mit o Orfeuszu - omówić znaczenie mitów dla starożytnych Greków - omówić kondycję człowieka w starożytnym świecie w świetle mitów	- wyjaśnić pojęcie archetyp w kontekście mitu o Orfeuszu - wskazać archetypy w innych mitach greckich	wskazać i omówić antyczne topoty w kulturze współczesnej
12. Konteksty i nawiązania – Zbigniew Herbert, H. E. O.	- zrelacjonować treść tekstu - wskazać narratora - omówić świat przedstawiony	- scharakteryzować bohaterów tekstu - wskazać nawiązania do mitu o Orfeuszu	- określić problematykę utworu - omówić rolę nawiązań do mitu o Orfeuszu	interpretować treści symboliczne i metaforyczne utworu	interpretować rolę opozycji świata i mroku w kreacji Orfeusza
*13., 14. i 15. Mitologia starożytnych Rzymian	- zrelacjonować mity rzymskie - scharakteryzować najważniejszych rzymskich bogów	- wskazać terminy pochodzące z mitologii rzymskiej obecne we współczesnym języku - wskazać wpływy greckie na mitologię rzymską	omówić różnice pomiędzy mitologią grecką a rzymską	omówić zależności pomiędzy wizerzeniami starożytnych Rzymian a ich priorytetami	omówić rodzaje i znaczenie wpływów na światopogląd starożytnych Rzymian
16. i 17. Homer, Iliada	zrelacjonować treść fragmentu	wymienić cechy eposu homeryckiego	wskazać środki językowe użyte we	wypowiedzieć się na temat obrazu człowieka	podjąć dyskusję dotyczącą tezy, że

Ponad słowami

	• wyjaśnić pojęcie: <i>epos</i> • wymienić najważniejszych bohaterów <i>Iliady</i>	• wymienić cechy stylu homeryckiego • omówić kompozycję <i>Iliady</i>	fragmenty i omówić ich funkcję	ukazanego w <i>Iliadzie</i>	<i>Iliada</i> ukazuje tragiczną koncepcję ludzkiego losu
18. Konteksty i nawiązania – George R.R. Martin, <i>Nawałnica mieczy</i> , Krew i złoto	• zrelacjonować treść fragmentu • omówić świat przedstawiony • wskazać narratora	• scharakteryzować bohaterów fragmentu • wskazać we fragmentach cechy powieści <i>fantasy</i> • omówić kompozycję fragmentu	• wskazać środki językowe użyte we fragmentach i omówić ich funkcję	• porównać fragment ze sceną pojedynku opisaną w <i>Iliadzie</i> przedstawiania pojedynków w kulturze	• przygotować prezentację na temat sposobów przedstawiania pojedynków w kulturze
19. Konteksty i nawiązania – <i>Troja</i> w reżyserii Wolfganga Petersena	• zrelacjonować treść filmu • opisać scenariusz filmu	• scharakteryzować bohaterów filmu • omówić kompozycję dzieła	• wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia bohaterów • porównać treść filmu z treścią mitu trojańskiego	• wypowiedzieć się na temat środków filmowych użytych w dziele	• podjąć dyskusję na temat rzetelności i jakości filmu
20. Homer, <i>Odyseja</i>	• zrelacjonować treść fragmentu • wyjaśnić pojęcie: <i>epos</i> • wymienić najważniejszych bohaterów <i>Odysei</i>	• wymienić cechy eposu homeryckiego • wymienić cechy stylu homeryckiego • omówić kompozycję <i>Odysei</i>	• wskazać środki językowe użyte we fragmentach i omówić ich funkcję • wskazać i omówić archetypy obecne we fragmentach	• wypowiedzieć się na temat obrazu człowieka i jego losu ukazanego w <i>Odysei</i>	• omówić różne sposoby przedstawiania motywu wędrówki w kulturze
21. i 22. Ćwiczenie umiejętności – interpretacja tekstu	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować tekst
23., 24., 25. i 26.	• streścić <i>Antygone</i>	• wskazać w tekście	• wyłumaczyć tragizm	• analizować koncepcję	• streścić mity o rodzimym

<i>Antygona</i> Sofoklesa	Sofoklesa • wymienić racje Kreona i racje Antygony	elementy budowy dramatu antycznego • omówić zasadę trzech jedności na przykładzie utworu Sofoklesa • scharakteryzować głównych bohaterów • wymienić funkcje chóru w dramacie antycznym na przykładach z tekstu	w kontekście utworu • na przykładzie działań Kreona określić funkcjonowanie ironii tragicznej • przedstawić istotę winy tragicznej w odniesieniu do losów głównych bohaterów	człowieka i losu w świecie starożytnych Greków, odnosząc się do <i>Antygony</i> • posługiwać się pojęciem <i>hybris</i> przy charakteryzowaniu postaci Kreona i Antygony • wyjaśnić zagadnienie <i>katharsis</i> jako jednej z podstawowych kategorii tragedii greckiej	Labdakidów • wyjaśnić, na czym polega zasada <i>decorum</i> na przykładzie <i>Antygony</i>
*27., 28. i 29. Arystofanes, <i>Chmury</i>	• zrelacjonować treść komedii Arystofanesa • przedstawić genezę utworu	• omówić kompozycję <i>Chmur</i> • scharakteryzować bohaterów komedii • wymienić elementy składające się na komizm utworu • wskazać w utworze cechy komedii greckiej	• omówić konflikt racji w <i>Chmurach</i> • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia Sokratesa	• wypowiedzieć się na temat antycznego sporu filozofii z poezją	• podjąć dyskusję na temat sposobu przedstawienia poglądów Sokratesa
30. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• porządkować informacje zawarte w tekście	• przetwarzać informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora • prezentować i uzasadnić własne sady	• podjąć polemikę
*31. Platon, <i>Państwo</i>	• zrelacjonować treść fragmentu	• wyjaśnić, na czym polegało państwo idealne według Platona • opisać, jak według Platona wygląda poznawanie prawdy	• wyjaśnić metaforyczne znaczenie opowieści o jaskini • omówić relacje pomiędzy rzeczywistością	• wyjaśnić funkcję dialogu dla wymowy fragmentu	• podjąć dyskusję na temat koncepcji przedstawionej przez Platona

			funkcję	
*38. <i>Eneida</i> z innego punktu widzenia – <i>Lavinia</i> Ursuli Le Guin	• zrelacjonować treść fragmentu • omówić świat przedstawiony • wskazać narratora	• scharakteryzować bohaterów fragmentu • wypowiedzieć się na temat funkcji narracji pierwszoosobowej	• przedstawić problematykę fragmentu • omówić sposób reinterpretacji mitu • omówić portret psychologiczny bohatera	• interpretować fragment w kontekście krytyki feministycznej • podjąć dyskusję na temat sposobu przedstawiania kobiet w kulturze
STAROŻYTNOSĆ – NAUKA O JĘZYKU				
39. Język a inne systemy znaków	• wymienić rodzaje znaków • definiować znaki naturalne i konwencjonalne	• omówić język jako system znaków	• posługiwać się różnymi kodami ikonicznymi	• porównać różne formy przekazywania informacji • wyjaśnić przyczyny nieporozumień językowych
40. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenie umiejętności	• posługiwać się nowo poznanym słownictwem	• wykorzystywać teorię w rozwiązywaniu zadań • rozróżnia rodzaje kodów (języków)	• poszerzyć świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową • sprawnie posługiwać się językiem
STAROŻYTNOSĆ – TWORZENIE WYPOWIEDZI				
41. Wypowiedź argumentacyjna	• przedstawić strukturę wypowiedzi argumentacyjnej • wymienić rodzaje argumentów	• omówić sposoby budowania spójności między zdaniami • rozwinąć zaproponowaną argumentację	• zaproponować argumenty do podanej tezy i poprzeć je przykładami	• zbudować spójną, poprawną i przekonującą wypowiedź argumentacyjną
42. Jak skutecznie przemawiać?	• przedstawić strukturę przemówienia • wymienić środki retoryczne	• przedstawić zależności pomiędzy sposobem budowania przemówienia a sytuacją komunikacyjną	• budować przemówienie podążając za wskazówkami	• wygłosić spójne przemówienie dostosowane do sytuacji komunikacyjnej
STAROŻYTNOSĆ – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE				
43. i 44.	• odtworzyć	• wykorzystać	• wyciągać wnioski • poprawnie	• wykorzystywać bogate

38. Eneida z innego punktu widzenia – <i>Lawinia</i> Ursuli Le Guin	• zrelacjonować treść fragmentu • omówić świat przedstawiony • wskazać narratora	• scharakteryzować bohaterów fragmentu • wypowiedzieć się na temat funkcji narracji pierwszoosobowej	funkcję • przedstawić problematykę fragmentu • omówić sposób reinterpretacji mitu • omówić portret psychologiczny bohaterki	• interpretować fragment w kontekście krytyki feministycznej w kulturze • podjąć dyskusję na temat sposobu przedstawiania kobiet w kulturze
STAROŻYTNOŚĆ – NAUKA O JEZYKU				
39. Język a inne systemy znaków	• wymienić rodzaje znaków • definiować znaki naturalne i konwencjonalne	• omówić język jako system znaków	• posługiwać się różnymi kodami ikoncznymi	• porównać różne formy przekazywania informacji • wyjaśnić przyczyny nieporozumień językowych
40. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenie umiejętności	• posługiwać się nowo poznany słownictwo	• wykorzystywać teorię w rozwiązywaniu zadań • rozróżnia rodzaje kodów (języków)	• poszerzyć świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową • sprawnie posługiwać się językiem
STAROŻYTNOŚĆ – TWORZENIE WYPowiedzi				
41. Wypowiedź argumentacyjna	• przedstawić strukturę wypowiedzi argumentacyjnej • wymienić rodzaje argumentów	• omówić sposoby budowania spójności między zdaniem • rozwinąć zaproponowaną argumentację	• zaproponować argumenty do podanej tezy i poprzeć je przykładami	• zbudować spójną, poprawną i przekonującą wypowiedź argumentacyjną
42. Jak skutecznie przemawiać?	• przedstawić strukturę przemówienia • wymienić środki retoryczne	• przedstawić zależności pomiędzy sposobem budowania przemówienia a sytuacją komunikacyjną	• budować przemówienie podążając za wskazówkami	• wygłosić spójne przemówienie dostosowane do sytuacji komunikacyjnej
STAROŻYTNOŚĆ – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE				
43. i 44.	• odtworzyć	• wykorzystać	• wyciągać wnioski	• poprawnie • wykorzystywać bogate

Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	najważniejsze fakty, sądy i opinie	najważniejsze konteksty	określić własne stanowisko	interpretować wymagany materiał	konteksty
				• właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać	• formułować i rozwiązywać problemy badawcze
BIBLIA – O EPOCE					
45. Biblia – wiadomości wstępne	• wymienić religie, wywodzące się z Biblii • określić podstawowe podobieństwa i różnice pomiędzy judaizmem a chrześcijaństwem	• wyjaśnić pojęcie <i>Testament</i> w odniesieniu do Biblii • przedstawić podział ksiąg biblijnych i podać przykłady • wyjaśnić pojęcia: <i>kanon</i>, <i>apokryf</i> • podać przykłady frazeologizmów wywodzących się z Biblii	• omówić różnice między Starym a Nowym Testamentem • wyjaśnić, czym są Ewangelie i wymienić ewangelistów • wymienić przekłady Biblii • wymienić cechy stylu biblijnego	• wypowiedzieć się na temat roli Biblii w kulturze • omówić funkcje Biblii – sakralną, poznawczą i estetyczną	• wyczerpująco opisać jedną z religii, wywodzących się z Biblii • wymienić święte księgi innych religii
BIBLIA – TEKSTY Z EPOKI I NAWIAZANIA					
46. Księga Rodzaju – dzieje początków świata i ludzkości	• zrelacjonować powstanie świata i człowieka według Biblii	• wyjaśnić znaczenie frazeologizmu <i>zakazany owoc</i> • zdefiniować pojęcia: <i>genesis</i>, <i>patriarcha</i>	• porównać biblijny opis stworzenia świata i człowieka z opisem mitologicznym	• interpretować opowieść o zerwaniu owocu z drzewa zakazanego (grzechu pierwotnym)	• formułować wypowiedź na temat wolnej woli w kontekście opowieści o grzechu pierwotnym
47. Konteksty i nawiązania – <i>Co się naprawdę zdarzyło w ogrodzie Eden</i> Harolda S. Kushnera	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu Harolda Kushnera • zrelacjonować treść historii o grzechu pierwotnym	• wskazać podobieństwa i różnice, które autor eseju dostrzega między ludźmi a zwierzętami	• określić funkcję pytań w tekście Harolda Kushnera • porównać autorską interpretację historii biblijnej z interpretacją kanoniczną	• podjąć dyskusję na temat autorskiej interpretacji historii o grzechu pierwotnym	
48. Konteksty i nawiązania	• zrelacjonować treść fragmentu	• wskazać elementy realistyczne i	• omówić cel gry opisaney we fragmencie	• interpretować treści niedostępne fragmentu	• wskazać szerokie konteksty i nawiązania

<i>– Prawiek i inne czasy</i> Olgi Tokarczuk	• omówić świat przedstawiony • wskazać narratora	fantastyczne we fragmencie • wskazać motywy biblijne we fragmencie	• przedstawić problematykę fragmentu • sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora	• wypowiedzieć się na temat funkcji mitu kosmogonicznego w życiu wspólnoty • zaprezentować i uzasadniać własne sądy	• podjąć polemikę
49. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• przetwarzać i porządkować informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• interpretować przemianę postaci Hioba po rozmowie z Bogiem	• podjąć dyskusję na temat sensu cierpienia i zgody Boga na istnienie zła (teodycei)	• omówić sposób przedstawiania cierpienia w kulturze popularnej • interpretować obraz Léona Bonnata w kontekście historii Hioba
50. Rozważania o cierpieniu – Księga Hioba	• opowiedzieć historię Hioba • przedstawić kompozycję Księgi Hioba	• scharakteryzować Hioba • omówić relacje między Hiobem a Bogiem na podstawie fragmentu Biblii	• określić funkcję środków stylistycznych użytych we fragmencie utworu • określić problematykę utworu	• interpretować teologiczną wymowę Księgi Koheleeta • wskazać podobieństwa pomiędzy radami Koheleeta a radami greckich filozofów	• omówić obraz Adriaena van Utrechta w kontekście omawianego utworu
51. Dociekanie sensu ludzkiego życia w Księdze Koheleeta	• wyjaśnić, kim był Kohelet • zrelacjonować fragment	• nazwać środki stylistyczne użyte we fragmencie • wskazać rady Koheleeta, jak należy przeżywać swój los	• wypowiedzieć się na temat związku psalmów z muzyką • odnaleźć środki stylistyczne zastosowane w psalmach i omówić ich funkcje	• omówić obraz Boga wyłaniający się z psalmów	• porównać tłumaczenia psalmów (z Biblii Tysiąclecia, Jana Kochanowskiego i Czesława Miłosza)
52. Poezja biblijna – Księga Psalmów	• przyporządkować psalmy do liryki • określić rodzaj liryki oraz nadawcę i adresata psalmów • definiować pojęcia: <i>psalm</i> , <i>psalterz</i>	• sklasyfikować psalmy według poznanych kryteriów • podać przykłady paralelizmów	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny,		• samodzielnie zinterpretować tekst
53. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek			

			biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	utworów	
54. Konteksty i nawiązania – Wojciech Wencel, <i>Psalm</i>	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać adresata lirycznego	• wskazać środki językowe	• omówić, jakimi środkami językowymi został osiągnięty patos w wierszu • określić funkcję środków stylistycznych	• omówić koncepcję Boga i człowieka przedstawioną w wierszu	• wskazać szerokie konteksty i nawiązania
55. Biblijne oblicza miłości – Pieśń nad Pieśniami	• uzasadnić przynależność Pieśni do liryki • zrelacjonować treść fragmentu	• scharakteryzować relacje między Oblubieńcem a Oblubienicą • w kontekście utworu wyjaśnić pojęcie <i>miłość zmysłowa</i>	• omówić oddziaływanie Pieśni na zmysły, podając cytaty z tekstu • odnaleźć środki stylistyczne • zastosowane w Pieśni i określić ich funkcję	• podjąć dyskusję na temat przynależności Pieśni do kanonu biblijnego • wypowiedzieć się na temat alegorycznej interpretacji Pieśni	• porównać opis miłości zaprezentowany w Pieśni z wybranymi utworami miłosnymi z kręgu popkultury • opisać Oblubienicę z obrazu Rossettiego i porównać ją z literackim pierwowzorem postaci w Biblii
56. Wizja końca świata w Apokalipsie św. Jana	• streścić Księgę Apokalipsy na podstawie przeczytanych fragmentów	• opisać jeżdźców Apokalipsy i scharakteryzować ich na podstawie ryciny Albrechta Dürera • zdefiniować pojęcie <i>eschatologii</i>	• wskazać główne cechy stylu Apokalipsy • interpretować symbole i alegorie, znajdujące się w omawianych fragmentach	• wypowiedzieć się na temat sposobów obrazowania i wywoływania nastroju grozy w Apokalipsie • porównać biblijną Apokalipsę z innymi przedstawieniami końca świata	• stworzyć w formie pisemnej analizę porównawczą Apokalipsy i dowolnego dzieła prezentującego koniec świata (literackiego, malarskiego bądź filmowego)
57. Kompetencje językowe i komunikacyjne –	• posługiwać się nowo poznanym słownictwo	• wykorzystywać teorię w rozwiązywaniu zadań	• poszerzyć świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• sprawnie posługiwać się językiem

ćwiczenia	• zrelacjonować treść fragmentów • omówić świat przedstawiony	• scharakteryzować bohaterów tekstu • wyjaśnić pojęcie <i>postapokaliptyczny</i>	• porównać rzeczywistość opisaną we fragmentach z Apokalipsą św. Jana	• omówić przesłanie płynące z tekstu • analizować postawy i emocje bohaterów w obliczu katastrofy	• przedstawić wybrany tekst kultury opisujący rzeczywistość postapokaliptyczną
58. Konteksty i nawiązania – Cormac McCarthy, <i>Droga</i>					
59. Filmowe nawiązanie do Biblii – <i>Dekalog I</i> Krzysztofa Kiesłowskiego	• zrelacjonować treść filmu	• podjąć dyskusję o postawie filmowego Krzysztofa	• wypowiedzieć się na temat dialogów, narracji i kadrowania w filmie • analizować rolę przypadku w konstrukcji fabuły	• interpretować postać graną w filmie przez Artura Barcisia • podjąć dyskusję na temat hierarchii wartości we współczesnym świecie	• wypowiedzieć się na temat innego filmu z cyklu <i>Dekalog</i>
BIBLIA – NAUKA O JEZYKU					
60. Akt komunikacji językowej	• zdefiniować akt komunikacji językowej • wymienić, co składa się na akt komunikacji	• wyjaśnić, co należy zrobić, aby komunikat był dobrze zrozumiany	• omówić funkcję mowy ciała w procesie komunikacji	• omówić wpływ sytuacji społecznej na jakość aktu komunikacji	
61. Informacja, prośba czy zakłęcie? Funkcje wypowiedzi.	• wymienić funkcje wypowiedzi	• scharakteryzować poszczególne funkcje wypowiedzi	• określić funkcje dominujące w danej wypowiedzi	• wyszukać w tekście przykłady poszczególnych funkcji wypowiedzi	
BIBLIA – TWORZENIE WYPOWIEDZI					
62. Jak napisać plan twórczy i odtworzyć tekst?	• wymienić rodzaje planów • wymienić cechy dobrze przygotowanego planu	• przededagować podany plan	• stworzyć plan odtworzyć tekst	• stworzyć plan twórczy tekstu	
BIBLIA – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
63. i 64. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić.	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

				podsumować i porównać	
ŚREDNIOWIECZE – O EPOCE					
65. Średniowiecze – wprowadzenie do epoki	• objaśnić etymologię nazwy epoki • wymienić najważniejsze wydarzenia związane z początkiem i końcem średniowiecza • wyjaśnić pojęcia: <i>teocentryzm</i>, <i>feudalizm</i> • wymienić fazy średniowiecza	• omówić najważniejsze wydarzenia związane z początkiem i końcem średniowiecza • wymienić średniowieczne wzorce osobowe • porównać ramy czasowe średniowiecza polskiego i europejskiego • scharakteryzować średniowieczny system szkolny • wyjaśnić pojęcie: <i>Biblia pauperum</i>	• analizować specyfikę periodyzacji polskiego średniowiecza • omówić średniowieczny uniwersalizm, teocentryzm oraz dualizm	• interpretować rolę karnawału	• opisać wpływ antyku i kultury arabskiej na średniowiecze
66. i 67. Sztuka średniowieczna	• rozpoznać najważniejsze zabytki polskiego i europejskiego średniowiecza	• wymienić podstawowe cechy stylu romańskiego i gotyckiego • podać przykłady zabytków polskiego i europejskiego średniowiecza • posługiwać się następującymi terminami: <i>plaskorzeźba</i>, <i>rzeźba pełnofigurowa</i>, <i>fresk</i>, <i>pieta</i>, <i>ikona</i>, <i>nawa</i>, <i>ołtarz</i>, <i>prezbiterium</i>,	• wyjaśnić i zilustrować przykładami paronetyczny i anonimowy charakter sztuki średniowiecznej • omówić alegorię i podać jej przykłady • posługiwać się następującymi terminami: <i>symultaniizm</i>, <i>iluminatorstwo</i>, <i>miniatura</i>, <i>chorał</i>, <i>bazylika</i>	• analizować średniowieczne dzieło sztuki według podanych kryteriów	• odróżnić styl romański od gotyckiego • wymienić cechy stylu bizantyjskiego i podać jego przykłady • wypowiedzieć się na temat muzyki średniowiecznej

		<i>apsyda, katedra, przypora, rozeta, witraż, portal</i>	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować tekst
68. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów					
ŚREDNIOWIECZE – TEKSTY Z EPOKI I NAWIAZANIA						
69. <i>Bogurodzica</i> – najstarszy polski utwór poetycki	• przeczytać ze zrozumieniem <i>Bogurodzicę</i> • wskazać przykłady archaizmów w utworze	• rozpoznać podmiot liryczny oraz adresata utworu • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe	• omówić kompozycję utworu • omówić funkcję <i>Bogurodzicy</i> w średniowiecznej Polsce	• odnaleźć w treści <i>Bogurodzicy</i> motyw <i>deesis</i> i odnieść go do sztuk plastycznych • omówić formę wiersza	• wskazać podobieństwa między motywem <i>deesis</i> w <i>Bogurodzicy</i> a tym przedstawionym na ikonie	
70. Ludzki wymiar cierpienia Matki Boskiej w <i>Lamencie świętokrzyskim</i>	• zrelacjonować treść <i>Lamentu świętokrzyskiego</i> • wskazać przykłady archaizmów w utworze	• określić sytuację liryczną, podmiot liryczny i adresatów utworu • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe	• scharakteryzować Maryję jako matkę <i>świątokrzyskiego</i> i z <i>mater</i> w wierszu	• porównać obrazy Maryi z <i>Lamentu świętokrzyskiego</i> i z <i>Bogurodzicy</i>	• porównać obrazy męki Pańskiej przedstawione w <i>Lamencie świętokrzyskim</i> i na obrazie Grünewalda • wypowiedzieć się na temat obrazu Żydów w tekście <i>Lamentu</i>	
71. Średniowieczny ideał ascety – <i>Legenda o św. Aleksym</i>	• streścić żywot św. Aleksego • wskazać przykłady archaizmów w utworze	• scharakteryzować świętego jako ascetę • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i słowotwórcze	• wskazać w tekście typowe elementy legendy hagiograficznej	• podjąć dyskusję na temat aktualności ascezy oraz sensu takiej drogi do świętości • omówić parentetyczny charakter utworu	• opisać inne przykłady ascezy średniowiecznej • omówić rolę świętych w życiu ludzi średniowiecza	
72.	• porządkować	• przetwarzać	• rozpoznawać główny	• sformułować	• podjąć polemikę	

Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	informacje zawarte w tekście	informacje zawarte w tekście	problem w tekście	argumenty potwierdzające stanowisko autora	
73. Konteksty i nawiązania – <i>Opowieść małżonki świętego Aleksego</i> Kazimierzy Iłkowińskiego	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego • rozpoznać kontekst literacki wiersza	• określić typ liryki • scharakteryzować podmiot liryczny i adresata utworu	• porównać legendę średniowieczną z poetyckim komentarzem współczesnej poezji	• omówić kontekst kulturowy wykorzystany w wierszu	• stworzyć pisemną analizę i interpretację wiersza
74. Motyw tańca śmierci w <i>Rozmowie Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i>	• streścić utwór • wskazać przykłady archaizmów w utworze	• opisać obraz śmierci przedstawiony w utworze, posługując się przy tym terminem <i>alegoria</i> • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe	• omówić motyw <i>danse macabre</i> • wyjaśnić przyczyny popularności motywu śmierci w średniowieczu • w kontekście utworu wyjaśnić pojęcia: <i>memento mori</i> i <i>ars moriendi</i>	• na podstawie lektury omówić światopogląd ludzi średniowiecza • omówić utwór jako satyrę społeczną • wypowiedzieć się na temat „czarnej śmierci” w średniowieczu	• porównać motyw <i>danse macabre</i> przedstawiony w <i>Rozmowie</i> z jego ujęciem na obrazie Bernta Notkego
75. Konteksty i nawiązania – <i>Śmierć i co potem</i> Terry’ego Pratcheta	• zrelacjonować treść fragmentów • omówić świat przedstawiony	• scharakteryzować bohaterów • omówić zachowanie bohatera w chwili śmierci	• omówić pogląd Śmierci na przemiany cywilizacyjne • porównać sposób przedstawienia śmierci w utworze Terry’ego Pratcheta i w <i>Rozmowie Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i>	• omówić uniwersalną wymowę fragmentu	• przedstawić alegoryczny obraz śmierci w innych tekstach kultury
*76. Tryumf śmierci w <i>Siódmej pieczęci</i> Igmara Bermiana	• zrelacjonować treść filmu • odnaleźć nawiązania do kultury i	• zinterpretować tytuł i wyjaśnić jego funkcję • w kontekście filmu wyjaśnić pojęcia:	• rozpoznać w filmie konwencję moralitetu i ją omówić • w kontekście filmu	• interpretować przesłanie filmu	• przywołać szerokie konteksty i nawiązania

	obyczajowości średniowiecza	personifikacja, taniec śmierci	wyjaśnić pojęcie <i>teodycea</i>	interpretować metaforyczne znaczenie utworu • wyjaśnić pojęcie: <i>franciszkanizm</i>	interpretować scenę z życia św. Franciszka ukazaną na fresku Giotto
77. Świętość afirmacyjna – św. Franciszek	• zrelacjonować treść fragmentów • opisać postać św. Franciszka z Asyżu	• porównać postawy dwóch świętych: św. Franciszka i św. Aleksandra • wyjaśnić reakcję zwierząt na słowa św. Franciszka	• omówić problematykę utworu • omówić funkcję elementów fantastycznych		
78. Konteksty i nawiązania – <i>Imię różny</i> Umberto Eco	• zrelacjonować treść fragmentów • omówić świat przedstawiony	• porównać dwie wersje historii o kazaniu św. Franciszka do ptaków	• wskazać problemy społeczne poruszone we fragmencie	• wskazać i omówić uniwersalne problemy poruszone we fragmentach	• wypowiedzieć się na temat roli autorytetów
79. Ideal rycerza – <i>Pieśń o Rolandzie</i>	• zrelacjonować treść fragmentów • przedstawić genezę utworu	• wymienić najważniejszych bohaterów <i>Pieśni o Rolandzie</i> • scharakteryzować Rolanda • omówić kompozycję utworu	• przedstawić Rolanda jako wzorzec osobowy rycerza • wskazać w utworze cechy eposu rycerskiego • omówić elementy <i>ars moriendi</i> obecne w utworze	• wskazać i omówić symbole obecne w pieśni • porównać wzorzec wojownika współczesnego ze średniowiecznym	• omówić przykłady współczesnych wzorów osobowych
*80. Filozofia średniowieczna – <i>Wyznania</i> św. Augustyna	• zrelacjonować fragment <i>Wyznań</i> św. Augustyna • przybliżyć postać św. Augustyna	• omówić kompozycję <i>Wyznań</i> • wymienić podstawowe założenia filozofii św. Augustyna • wyjaśnić pojęcia: <i>asceza, iluminacja, dualizm duszy i ciała</i>	• wyjaśnić naturę i pochodzenie zła	• porównać wyjaśnienie obecności zła w świecie zawarte w <i>Księdze Hioba</i> z interpretacją tego problemu w <i>Wyznaniach</i> św. Augustyna	• omówić obraz Fra Angelico w kontekście fragmentu
*81. Filozofia średniowieczna – <i>Summa teologiczna</i> św. Tomasza z Akwinu	• zrelacjonować fragmenty <i>Summy teologicznej</i> • przybliżyć postać św. Tomasza	• wymienić podstawowe założenia filozofii św. Tomasza • wyjaśnić pojęcie: <i>scholastyka</i>	• wyjaśnić, na czym polega opisany w tekście dowód na istnienie Boga	• podjąć dyskusję na temat zastosowanej przez św. Tomasza argumentacji • porównać filozofię	• podjąć dyskusję na temat aktualności poglądów głoszonych przez św. Augustyna i Tomasza

82. Średniowieczna miłość – <i>Dzieje Tristana i Izoldy</i>	• streścić podany fragment <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i> • wymienić najważniejszych bohaterów utworu	• omówić kompozycję utworu • sformułować zasady miłości dworskiej • omówić etos rycerski na przykładzie Tristana	polega scholastyczny sposób myślenia • wyjaśnić funkcję fantastyki w utworze • wyjaśnić, na czym polega tragizm Tristana i Izoldy	św. Tomasz i św. Augustyn • przeanalizować specyfikę uczucia łączącego Tristana i Izoldę • wypowiedzieć się na temat obyczajowości średniowiecznej na podstawie <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i>	• omówić topos nieszczęśliwej miłości na wybranym przykładzie z kultury współczesnej
83. Konteksty i nawiązania – Halina Poświatowska, *** [<i>tutaj leży Izolda...</i>]	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny	• opisać sytuację liryczną w wierszu • omówić aluzję literacką zastosowaną w utworze	• omówić kompozycję wiersza • sformułować tezę interpretacyjną	• interpretować wiersz • wskazać i omówić konteksty interpretacyjne • porównać przesłanie wiersza i przesłanie <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i>	• napisać analizę i interpretację wiersza, uwzględniając konteksty
84. Kompetencje językowe i komunikacyjne	• posługiwać się nowo poznanym słownictwem	• wykorzystywać teorię w rozwiązywaniu zadań	• poszerzyć świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• sprawnie posługiwać się językiem
85. Historiografia polska w średniowieczu – <i>Kronika polska</i> Galla Anonima	• zdefiniować pojęcie <i>kroniki</i> • zrelacjonować treść fragmentów • opisać obowiązki króla przedstawione przez kronikarza	• wymienić dzieła polskiej historiografii średniowiecznej • zdefiniować pojęcie <i>historiografii</i> • zaprezentować wzorzec władcy na podstawie charakterystyki Bolesława Chrobrego	• scharakteryzować dzieła polskiej historiografii średniowiecznej • wypowiedzieć się na temat <i>Kroniki polskiej</i> jako źródła historycznego	• wypowiedzieć się na temat stosunków społecznych i obyczajowości w średniowiecznej Polsce na podstawie <i>Kroniki polskiej</i> • omówić uwarunkowania historyczne początków piśmiennictwa polskiego	• podjąć dyskusję na temat wizerunku współczesnych władców w mediach
*86.	• zaprezentować	• zinterpretować tytuł	• określić funkcję	• omówić obraz	• przywołać szerokie

Testament poetycki François Villona	zyciorys Villona stanowiący kanwę utworu	utworu	środków językowych użytych w utworze	przemijania zawarty w <i>Wielkim Testamencie</i>	konteksty i nawiązania
	• zrelacjonować treść fragmentów • wskazać nadawcę i adresata ballady	• wyjaśnić pojęcie – <i>testament poetycki</i> • wskazać środki językowe użyte w utworze	• omówić kompozycję utworu	• wypowiedzieć się na temat refleksji odnośnie ludzkiego życia zawartych w <i>Wielkim testamencie</i>	
87. Podróż po zaświatach – <i>Boska Komedія</i> Dante Alighieri	• zrelacjonować treść fragmentów • omówić fabułę całego utworu • wymienić przewodników	• omówić genezę <i>Boskiej komedii</i> • wyjaśnić tajemnicę tytułu • scharakteryzować narratora • omówić kompozycję poematu • wyjaśnić pojęcia: <i>poemat epicki, summa</i>	• wymienić elementy dzieła charakterystyczne dla średniowiecza i renesansu • zinterpretować alegorie obecne w poemacie	• wypowiedzieć się na temat sposobu obrazowania w utworze • wskazać źródła kulturowe, z których czerpał Dante	• wyjaśnić, dlaczego Dante uczynił swoim przewodnikiem Wergiliusza
ŚREDNIOWIECZE – NAUKA O JEZYKU					
38. Od słowa do zdania. Czym jest gramatyka?	• wymienić działy gramatyki	• scharakteryzować działy gramatyki	• rozpoznać błędy we wskazanym wypowiedziach i określać rodzaj błędów	• omówić funkcję poszczególnych działań gramatyki w budowaniu wypowiedzi	
*89. Jak powstał i jak rozwijał się język polski?	• wyjaśnić pojęcie: <i>język praindoeuropejski</i> • wymienić grupy języków słowiańskich	• wskazać języki należące do poszczególnych grup języków słowiańskich • wskazać zmiany kształtujące system gramatyczny	• omówić zmiany kształtujące system gramatyczny	• omówić procesy językowe, które ukształtowały podane słowa i zwroty • wskazać w dziełach kultury dawnej dowody na zmiany językowe	
ŚREDNIOWIECZE – TWORZENIE WYPOWIEDZI					
90. Jak robić notatki?	• zdefiniować notatkę syntetyzującą • wymienić formy notatki syntetyzującej	• scharakteryzować rodzaje notatek	• przygotować notatkę syntetyzującą	• przygotować notatkę syntetyzującą w formie mapy myśli	
ŚREDNIOWIECZE – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					

Testament poetyki François Villona	życiorys Villona stanowiący kanwę utworu • zrelacjonować treść fragmentów • wskazać nadawcę i adresata ballady	utworu • wyjaśnić pojęcie – <i>testament poetyki</i> • wskazać środki językowe użyte w utworze	środków językowych użytych w utworze • omówić kompozycję utworu	przejmowania zawarty w <i>Wielkim Testamencie</i> • wypowiedzieć się na temat refleksji odnośnie ludzkiego życia zawartych w <i>Wielkim testamencie</i>	konteksty i nawiązania
87. Podróż po zaświatach – <i>Boska Komedia</i> Danteo Alighieri	• zrelacjonować treść fragmentów • omówić fabułę całego utworu • wymienić przewodników Danteo po zaświatach	• omówić genezę <i>Boskiej komedii</i> • wyjaśnić tajemnicę tytułu • scharakteryzować narratora • omówić kompozycję poematu • wyjaśnić pojęcia: <i>poemat epicki, summa</i>	• wymienić elementy dzieła charakterystyczne dla średniowiecza i renesansu • zinterpretować alegorie obecne w poemacie	• wypowiedzieć się na temat sposobu obrazowania w utworze • wskazać źródła kulturowe, z których czerpał Dante	• wyjaśnić, dlaczego Dante uczynił swoim przewodnikiem Wergiliusza
ŚREDNIOWIECZE – NAUKA O JĘZYKU					
88. Od słowa do zdania. Czym jest gramatyka?	• wymienić działy gramatyki	• scharakteryzować działy gramatyki	• rozpoznawać błędy we wskazanym wypowiedziach i określać rodzaj błędów	• omówić funkcję poszczególnych działów gramatyki w budowaniu wypowiedzi	
*89. Jak powstał i jak rozwijał się język polski?	• wyjaśnić pojęcie: <i>język praindoeuropejski</i> • wymienić grupy języków słowiańskich	• wskazać języki należące do poszczególnych grup języków słowiańskich • wskazać zmiany kształtujące system gramatyczny	• omówić zmiany kształtujące system gramatyczny	• omówić procesy językowe, które ukształtowały podane słowa i zwroty • wskazać w dziełach kultury dawnej dowody na zmiany językowe	
ŚREDNIOWIECZE – TWORZENIE WYPOWIEDZI					
90. Jak robić notatki?	• zdefiniować notatkę syntetyzującą • wymienić formy notatki syntetyzującej	• scharakteryzować rodzaje notatek	• przygotować notatkę syntetyzującą	• przygotować notatkę syntetyzującą w formie mapy myśli	
ŚREDNIOWIECZE – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					

Wymagania edukacyjne

Przedmiot: JEZYK POLSKI

KLASA: II (cz.1) (na podbudowie szkoły podstawowej)

Podręcznik: „Ponad słowami”. Podręcznik do języka polskiego dla liceum ogólnokształcącego i technikum klasa 2, cz. 1 i cz. 2. Zakres podstawowy i rozszerzony.

Autorzy: Małgorzata Chmiel, Anna Cisowska, Joanna Kościerzyńska, Helena Kusy, Anna Równy, Aleksandra Wróblewska
Wydawnictwo: Nowa Era

Prezentowane wymagania edukacyjne opracowane zostały przez nauczycieli języka polskiego w oparciu o materiały Nowej Ery i są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w klasie II. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen. Podane wymagania obejmują również zakres rozszerzony nauki języka polskiego, dla uczniów zainteresowanych zdawaniem egzaminu maturalnego z języka polskiego na poziomie rozszerzonym. Formuła tematu zajęć edukacyjnych może różnić się od zawartego w poniższym materiale.

* zakres rozszerzony

	material obligatoryjny
	material fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
ROMANTYZM – O EPOCE					
2. i 3. Romantyzm – wprowadzenie do epoki	- wyjaśnić etymologię nazwy epoki - przedstawić ramy czasowe romantyzmu europejskiego i polskiego	- wyjaśnić, na czym polegała specyfika romantyzmu polskiego - przedstawić wydarzenia historyczne, które miały wpływ na kształtowanie się nowej epoki	przedstawić rolę rewolucji francuskiej w procesie kształtowania się nowej epoki	przedstawić najważniejsze założenia filozofii romantycznej	- wyjaśnić, na czym polegał wpływ wydarzeń historycznych w Europie i na świecie na proces kształtowania się nowej epoki - opisać specyfikę życia codziennego w romantyzmie

4. i 5. Sztuka romantyczna	wskazać i zilustrować przykładami najważniejsze tematy sztuki romantycznej	wymienić cechy charakterystyczne stylu romantycznego i objaśnić je na przykładach	wymienić nazwiska najważniejszych twórców romantyzmu i omówić ich dzieła	- dokonać analizy wpływu gotyku na sztukę romantyczną - dokonać analizy romantycznego dzieła sztuki	- omówić obrazy Thomasa Cole'a i Johana Christiana Dahla w kontekście epoki - wymienić cechy romantycznego pejzażu - omówić zagadnienie polskiego malarstwa romantycznego - wypowiedzieć się na temat muzyki romantycznej
ROMANTYZM – TEKSTY Z EPOKI I NAWIAZANIA					
6. Wprowadzenie do literatury romantycznej	- wymienić motywy i tematy charakterystyczne dla literatury romantycznej - wymienić gatunki realizowane w literaturze romantycznej	- wymienić i omówić cechy bohatera romantycznego - wymienić typy bohaterów romantycznych i wskazać ich rodowody	- określić rolę wyobraźni i natchnienia w twórczości romantyków - określić rolę wątków irracjonalnych w twórczości romantyków	wskazać specyfikę literatury polskiej i wyjaśnić jej genezę	scharakteryzować specyfikę romantycznych gatunków literackich
7. Konteksty i nawiązania – Sándor Márai, <i>Zadanie</i>	- zrelacjonować treść fragmentów tekstu - określić rodzaj narracji - wskazać bohatera romantycznego	- omówić kompozycję opowiadania - scharakteryzować postać głównego bohatera	- wypowiedzieć się na temat postawy głównego bohatera w kontekście definicji bohatera romantycznego - zinterpretować tytuł opowiadania	- zinterpretować ostatnie zdanie utworu - wskazać elementy romantycznej wizji świata i wypowiedzieć się na temat jej konfrontacji z rzeczywistością	podjąć dyskusję na temat przyczyn samotności bohaterów romantycznych
8. Zacieranie granic między fikcją a rzeczywistością –	- zrelacjonować treść ballady - wskazać narratora i	- omówić punkty widzenia ojca i syna - scharakteryzować	wypowiedzieć się na temat emocji towarzyszących	określić narzędzia wiersza i to, w jaki sposób został on	wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia

<i>Król olch</i> Johanna Wolfganga Goethego	bohaterów tekstu	Króla olch	bohaterom	zbudowany	romantycznego
• zrelacjonować treść fragmentów tekstu • omówić świat przedstawiony • określić rodzaj narracji	• wskazać cechy literatury <i>fantasy</i> we fragmentach tekstu • scharakteryzować bohaterów • fragmentów tekstu	• omówić relacje między bohaterami • dokonać analizy nawiązań do literatury romantycznej – zarówno w treści, jak i w formie tekstu	• podać przykłady archaizacji języka i określić funkcję tego zabiegu • dokonać analizy sposobu budowania nastroju grozy i dynamizowania akcji	• wyjaśnić przyczynę wyboru powieści epistolarniej • wskazać przykłady funkcji ekspresywnej i wyjaśnić znaczenie jej dominacji w tekście	• podjąć dyskusję na temat aktualności romantycznego sposobu przyzywania miłości we współczesnym świecie
10. <i>Cierpienia młodego Wertera</i> Johanna Wolfganga Goethego – bestseller swoich czasów (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść fragmentu tekstu • określić rodzaj narracji	• scharakteryzować tytułowego bohatera • zaprezentować obraz uczucia Wertera do Lotty • wywołujący się z tekstu	• scharakteryzować miłość romantyczną w kontekście przeczytanych fragmentów tekstu	• podjąć dyskusję na temat aktualności romantycznego sposobu przyzywania miłości we współczesnym świecie	• podjąć dyskusję na temat aktualności romantycznego sposobu przyzywania miłości we współczesnym świecie
11. i 12. Johann Wolfgang Goethe, <i>Faust. Tragedia</i> (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść dramatu na podstawie streszczenia • zrelacjonować treść fragmentów tekstu • określić	• scharakteryzować głównych bohaterów • zdefiniować bohatera faustowskiego	• omówić funkcję dobra i zła w dziele • dostrzec i przedstawić uniwersalną wywołującą utworu	• zinterpretować słowa Mefistofelesa: <i>Czaszka siły mała, / Co złego pragnąc zawsze dobro dziłała</i>	• podjąć dyskusję na temat możliwości osiągnięcia przez człowieka szczęścia • przedstawić utwory zawierające topos Fausta

	przynależność rodzajowa i gafunkową utworu					
13. Konteksty i nawiązania – Wislawa Szymborska, <i>Prospekt</i>	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego	• scharakteryzować adresata lirycznego • wskazać środki retoryczne i określić ich funkcję	• wskazać i zinterpretować nawiązanie do <i>Fausta</i> Johanna Wolfganga Goethego • porównać dwa rodzaje kuszenia: w dramacie Goethego i w wierszu Szymborskiej	• postawić tezę interpretacyjną • zinterpretować tytuł wiersza	• podjąć dyskusję na temat „kusieli” XXI wieku	
*14. Fryderyk Schiller, <i>Do Radości</i>	• zrelacjonować treść utworu • wskazać podmiot liryczny i adresata wiersza	• omówić sposób zaprezentowania radości w utworze • przedstawić obraz świata wyłaniający się z utworu	• wskazać w wierszu elementy klasycystyczne • wskazać w wierszu motywy należące do światopoglądu romantycznego	• omówić relacje pomiędzy radością a miłością w utworze	• przedstawić swoje zdanie na temat przyczyn wyboru utworu na hymn Unii Europejskiej	
*15. Fryderyk Schiller, <i>Rękawiczka. Powiastka</i>	• zrelacjonować treść utworu • określić sposób relacjonowania wydarzeń	• wskazać cechy ballady • przedstawić sposób ukazania motywu rycerza	• sformułować przesłanie utworu	• dokonać analizy środków językowych budujących nastrój wiersza	• omówić funkcję kostiumu historycznego w utworze	
*16. Poezi jezior – William Wordsworth, <i>Wiersze</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wierszy • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat podmiotów lirycznych w wierszach • wskazać środki stylistyczne w wierszach	• omówić funkcję środków językowych użytych w wierszu <i>Świat ludzkich spraw zbrył wiele dla nas znaczy</i> • wskazać w utworze wyrażenia o charakterze	• sformułować tezy interpretacyjne wierszy	• podjąć dyskusję na temat roli natury w XIX wieku w kontekście utworu <i>Żonkile</i> • podjąć dyskusję na temat relacji pomiędzy człowiekiem a	

			wartościującym i określić ich funkcję		przyrodą w kontekście utworu <i>Świat ludzkich spraw zbyt wiele dla nas znaczy</i>
*17. Poeci: jezior – Samuel Taylor Coleridge, <i>Loch</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wiersza • określić rodzaj liryki	• omówić kompozycję wiersza	• dokonać analizy środków językowych użytych w wierszu • zinterpretować tytuł wiersza • zdefiniować miłość romantyczną w kontekście fragmentów tekstu	• zinterpretować w kontekście wiersza fotografie zamieszczone w podręczniku • wypowiedzieć się na temat tragizmu w odniesieniu do bohatera	• podjąć dyskusję na temat relacji pomiędzy naturą a cywilizacją
18. i 19. George Gordon Byron, <i>Głaur</i> (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść utworu na podstawie streszczenia • zrelacjonować treść fragmentów tekstu • określić sposób relacjonowania wydarzeń	• scharakteryzować tytułowego bohatera na podstawie fragmentów tekstu • wskazać cechy gatunkowe we fragmentach tekstu		• wypowiedzieć się wybranego bohatera kultury współczesnej, którego można określić mianem bohatera bajronicznego	
*20. Edgar Allan Poe, <i>Berenice</i> (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji	• omówić sposób przedstawienia przez narratora samego siebie oraz tytułowej bohaterki • scharakteryzować bohatera / narratora	• zinterpretować symbolikę biblioteki jako miejsca akcji	• wypowiedzieć się na temat symbolu zębów w kulturze	
21. Carlos Ruiz Zafón, <i>Marina</i>	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji	• omówić funkcję miejsca akcji, okoliczności i przywołanych zjawisk atmosferycznych	• wskazać cechy egotyizmu romantycznego we fragmentach tekstu • omówić środki językowe tworzące nastrój horroru	• zinterpretować symboliczne znaczenie portretu Mariny	• porównać sposób kreowania koszmara we fragmentach tekstu oraz na obrazie Johna Henry'ego Fuseliego <i>Nocna mara (Koszmara)</i> • podjąć dyskusję na temat motywów

22. Adam Mickiewicz, <i>Oda do młodości</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wiersza • określić rodzaj liryki	• nazwać funkcję językową dominującą w wierszu i uzasadnić swoje stanowisko • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • wskazać w utworze postawę podlegającą krytyce oraz przeciwstawione jej cechy młodości	• omówić nastrój utworu i wskazać środki językowe, które go tworzą • wskazać elementy klasycyzmu i romantyzmu w utworze	• sformułować program przedstawiony w wierszu	• omówić wybrany tekst kultury prezentujący ideały młodości i przyjaźni	najczęściej pojawiających się we współczesnych horrorach
23., 24. i 25. Adam Mickiewicz, <i>Ballady i romanse</i> (lektura obowiązkowa)	<i>Romantyczność:</i> • zrelacjonować treść ballady • opisać różne reakcje osób zgromadzonych wokół Karusi: ludu, Starca i narratora <i>Świtez:</i> • zrelacjonować treść ballady • określić rodzaj narracji i wskazać narratora <i>Lilije:</i> • zrelacjonować treść ballady	<i>Romantyczność:</i> • omówić życie wewnętrzne bohaterki wiersza • omówić sposób przedstawienia Starca • wskazać cechy gatunkowe utworu <i>Świtez:</i> • omówić kompozycję ballady • wskazać cechy gatunkowe utworu <i>Lilije:</i> • scharakteryzować bohaterkę utworu	<i>Romantyczność:</i> • wskazać objawy świadczące o obłądźcie bohaterki • wskazać środki językowe, za pomocą których jest prezentowana Karusia, i określić ich funkcję <i>Świtez:</i> • omówić sposób przedstawienia natury i Boga w balladzie • wskazać elementy światopoglądu romantycznego w	<i>Romantyczność:</i> • przedstawić punkty widzenia Starca i narratora oraz odnieść je do światopoglądów: oświeceniowego i romantycznego • wyjaśnić, dlaczego wiersz został okrzyknięty manifestem romantyzmu <i>Świtez:</i> • dokonać analizy sposobu przedstawienia Świtezi w dziełach i w	• przedstawić swoje zdanie na temat sporu pomiędzy narratorem a Starcem w balladzie <i>Romantyczność</i> • wskazać elementy konwencji baśniowej w balladach • wypowiedzieć się na temat filmu Kamila Pola pt. <i>Świtez</i> • wskazać podobieństwa i różnice pomiędzy fantastyką romantyczną a współczesną	• przedstawić swoje zdanie na temat sporu pomiędzy narratorem a Starcem w balladzie <i>Romantyczność</i> • wskazać elementy konwencji baśniowej w balladach • wypowiedzieć się na temat filmu Kamila Pola pt. <i>Świtez</i> • wskazać podobieństwa i różnice pomiędzy fantastyką romantyczną a współczesną

	• omówić świat przedstawiony	wszystkie ballady: • wskazać elementy synkretyczne w utworach	utworze <i>Lilije:</i> • omówić sposób kreacji bohaterki • określić rolę pustelnika • przedstawić rolę natury w balladzie wszystkie ballady: • określić funkcję motywów fantastycznych w utworach	noy <i>Lilije:</i> • dokonać analizy zabiegów artystycznych, dzięki którym został uzyskany nastrój grozy • porównać główną bohaterkę z lady Makbet wszystkie ballady: • omówić romantyczną koncepcję świata zaprezentowaną w utworach	
26., 27. i 28. Adam Mickiewicz, <i>Sonet trzynasty</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wierszy • określić rodzaj liryki • opisać zachowania pasażerów statku z sonetu <i>Burza</i>	• omówić kompozycję sonetów w odniesieniu do definicji gatunku • przedstawić postawy wobec życia bohaterów lirycznych sonetu <i>Droga nad przepaścią w Czujful-Kale</i> • omówić sposób przedstawienia podróży w utworach	<i>Burza:</i> • wskazać środki stylistyczne budujące atmosferę zagrożenia • omówić sposób przedstawienia wyróżniającego się pasażera <i>Bakczysaraj w nocy:</i> • wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcję <i>Ajudah:</i>	<i>Burza:</i> • zinterpretować zakończenie sonetu w kontekście biografii autora <i>Bakczysaraj w nocy:</i> • wyjaśnić, na czym polega orientalizm utworu <i>Droga nad przepaścią w Czujful-Kale:</i> • wypowiedzieć się	• porównać kreację podmiotu lirycznego w wierszu <i>Ajudah</i> ze sposobem przedstawienia Adama Mickiewicza na obrazie Walentego Wańkiewicza <i>Portret Adama Mickiewicza na Judahu skale</i> • omówić sposoby przedstawienia motywu <i>homo viator</i> w wybranych

			• omówić sposób kreacji podmiotu lirycznego • zinterpretować funkcję rozbudowanego porównania użytego w wierszu - wszystkie sonety: • przedstawić funkcję orientalizmów	na temat symboliki przepaści <i>Ajudałah:</i> • omówić wiersz jako manifest poezji romantycznej wszystkie sonety: • dokonać analizy sposobu uzyskania określonego nastroju w poszczególnych utworach	tekstach kultury
29. i 30. Adam Mickiewicz – wiersze miłosne (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wierszy • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat podmiotów lirycznych w utworach • omówić kompozycję erotyków	• wskazać środki stylistyczne użyte w wierszach i określić ich funkcję <i>Do M***:</i> • zinterpretować rolę natury przywołanej w wierszu <i>Niepewność:</i> • omówić sposób przedstawienia relacji pomiędzy podmiotem lirycznym a bohaterką wiersza • zinterpretować funkcję stylistyczną pytań umieszczonych na	• wypowiedzieć się na temat obrazu kobiety w utworach i porównać go ze współczesną obyczajowością • podjąć dyskusję na temat relacji damsko-męskich w utworach • wypowiedzieć się na temat roli miłości w życiu romantyka • porównać romantyczną koncepcję miłości z barokową i sentymentalną	

31. Konteksty i nawiązania – Konstanty Ildefons Gałczyński, <i>Teatrzyk Zielona Gęś</i>	• wskazać elementy aluzji literackiej w utworach	<i>Oda do młodości:</i> - wymienić cechy ody i odnieść jej definicję do utworu Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego <i>On nie doczekał się:</i> - wskazać elementy konwencji romantycznej w utworze <i>Siraszna rozmowa Gzeczółki z duchem:</i> - omówić efekt humorystyczny utworu w kontekście romantycznej roli świata nadprzyrodzonego	końcu każdej strofy <i>Do*** Na Alpach w Spiitgen 1829:</i> - scharakteryzować kreację bohatera lirycznej - omówić postawę podmiotu lirycznego wobec doświadczenia niespełnionej miłości <i>Oda do młodości:</i> - wyjaśnić, na czym polega i z czego wynika efekt komiczny uzyskany w utworze <i>On nie doczekał się:</i> - wyjaśnić, na czym polega parodia w utworze - zinterpretować funkcję didaskaliów <i>Siraszna rozmowa Gzeczółki z duchem:</i> - omówić funkcję występowania świata nadprzyrodzonego w utworach romantycznych - zinterpretować	<i>On nie doczekał się:</i> - dokonać analizy reakcji bohatera romantycznego utworu i wyjaśnić przyczynę ich prześmiewczego potraktowania - dokonać analizy wypowiedzi bohaterów utworu i omówić funkcję kontrastu	- porównać <i>Odę do młodości</i> Adama Mickiewicza z jej parodią w kontekstach historycznych, w których powstały oba utwory - podjąć dyskusję na temat współczesnego odbioru romantyzmu
--	--	--	--	--	---

32., 33., 34. i 35. Adam Mickiewicz, <i>Konrad Wallenrod</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść utworu • zrekonstruować biografie tytułowego bohatera • określić sposób relacjonowania wydarzeń	• wskazać momenty przełomowe w życiu głównego bohatera • omówić kompozycję utworu • przedstawić Konrada Wallenroda jako bohatera bajronicznego • wymienić funkcje poezji wskazane w <i>Pieśni wajdeloty</i> • scharakteryzować Aldonę i omówić jej funkcję w utworze	tytuł utworu w kontekście atmosfery grozy • wskazać i omówić zabiegi literackie podkreślające atmosferę tajemnicy wokół głównego bohatera • omówić funkcję Halbana w utworze • wymienić fragmenty liryczne utworu i określić ich funkcję • zinterpretować zakończenie utworu • wyjaśnić znaczenie <i>Ballady Alpuhara</i>	• zinterpretować rolę Kostiumu historycznego w utworze • dokonać analizy stylu utworu • wypowiedzieć się w kontekście fragmentów artykułu Stefana Chwina na temat tragizmu tytułowego bohatera utworu Adama Mickiewicza	• podjąć dyskusję na temat problemów etycznych, z którymi mierzył się Konrad Wallenrod • podjąć dyskusję na temat prawdopodobieństwa psychologicznego Konrada Wallenroda • wypowiedzieć się na temat roli, jaką literatura odgrywa współcześnie
36., 37. i 38. Adam Mickiewicz, <i>Dziady</i> cz. IV (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść dramatu • wymienić cechy miłości romantycznej	• scharakteryzować Gustawa jako bohatera werterowskiego • omówić kompozycję utworu • opisać miłość romantyczną jako religię przeznaczeń • odnaleźć w utworze cechy dramatu romantycznego	• omówić funkcję literatury w kształtowaniu wyobrażenia o miłości • porównać Księdza jako antagonistę Gustawa ze Starcem z <i>Romantyczności</i> • porównać sposób ukazania obłędu i miłości w <i>Dziadach</i> cz. IV i <i>Romantyczności</i> • dokonać analizy sensu przestrogi wygłoszonej przez Gustawa	• dokonać analizy środków, za pomocą których został wykreowany bohater • dokonać analizy ekspresji słownej w wypowiedziach Gustawa i omówić jej funkcję • wyjaśnić, na czym polega tragizm głównego bohatera	• przedstawić różne sposoby prezentowania miłości w wybranych tekstach kultury • podjąć dyskusję na temat różnych sposobów pojmowania szczęścia w kontekście sporu pomiędzy Gustawem a Księdzem
39., 40., 41., 42. i 43.	• zrelacjonować treść	• omówić kompozycję	• zinterpretować	• dokonać analizy kreacji	• dokonać analizy „pieśni

Adam Mickiewicz, <i>Dziady</i> cz. III (lektura obowiązkowa)	<i>Dziadów</i> cz. III • przedstawić okoliczności powstania <i>Dziadów</i> cz. III	dramatu • odnieść treść scen więziennych do biografii Adama Mickiewicza • przedstawić romantyczną koncepcję poety i poezji • przedstawić wątki biblijne obecne w <i>Widzeniu</i> Księdza Piotra • przedstawić obraz społeczeństwa polskiego na podstawie scen: <i>Salon warszawski</i> i <i>Pan Senator</i> • przedstawić cechy dramatu romantycznego na podstawie <i>Dziadów</i> cz. III • scharakteryzować Konradą jako bohatera romantycznego	przemianę Gustawa w Konradę • omówić problem teodycy obecny w <i>Wielkiej Improwizacji</i> • omówić prometeizm i psychomachie na podstawie <i>Wielkiej Improwizacji</i> • omówić mesjanizm na podstawie <i>Widzenia</i> Księdza Piotra • dostrzec stylizację apokaliptyczną w <i>Widzeniu</i> Księdza Piotra • zinterpretować słowa Wysockiego: <i>Nasz naród jak lawa...</i>	Konrada w <i>Wielkiej Improwizacji</i> • wyjaśnić symbolikę bajki Żegoty • zinterpretować <i>Ustęp</i> oraz <i>Do przyjaciół Moskali</i> pod kątem obrazu społeczeństwa rosyjskiego	wampirycznej? Konrada i omówić ją • opisać funkcję <i>Małej Improwizacji</i> • omówić funkcję epizodu przedstawiającego historię Pani Rollisonowej • dokonać analizy scen onirycznych w <i>Dziadach</i> cz. III i porównać je • podjąć dyskusję na temat dwóch postaw wobec Boga: Konrada i Księdza Piotra
44. Adam Mickiewicz, <i>Liryki Izozańskie</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wierszy • określić sposób relacjonowania wydarzeń	• omówić kreację podmiotów mówiących w wierszach • omówić kompozycję wierszy	<i>Nad wodą wielką i czystą...</i> • omówić sposób przedstawienia natury w wierszu • omówić funkcję paralelizmu w wierszu <i>Polaty się ży me czyste...</i> • omówić funkcję klamry kompozycyjnej w wierszu • omówić sposób przedstawienia każdego z	<i>Nad wodą wielką i czystą...</i> • dokonać analizy wiersza pod kątem sposobu ukazania przemijania • oba wiersze: • dokonać analizy sposobów uzyskania nastroju w wierszach • omówić związki utworów ze światopoglądem	• wypowiedzieć się na temat wiersza <i>Polaty się ży me czyste...</i> w kontekście biografii Adama Mickiewicza • dostrzec i omówić odmiennosć <i>Liryków Izozańskich</i> od dotychczasowej twórczości poety

			etapów życia podmiotu mówiącego	romantycznym i z romantyczną metodą twórczą	
45. Podsumowanie wiadomości na temat twórczości Adama Mickiewicza	wymienić najważniejsze wydarzenia w biografii Adama Mickiewicza	wskazać najważniejsze tematy i motywy w twórczości Adama Mickiewicza	wymienić i scharakteryzować omawiane utwory Adama Mickiewicza	- przedstawić znaczenie twórczości Adama Mickiewicza dla rozwoju literatury polskiej - kontekście jego biografii - podjąć dyskusję na temat znaczenia twórczości Mickiewicza dla rozwoju literatury polskiej	- przedstawić biografię Adama Mickiewicza - wypowiedzieć się na temat twórczości Mickiewicza w kontekście jego biografii - podjąć dyskusję na temat znaczenia twórczości Mickiewicza dla rozwoju literatury polskiej
46. Tomasz Różycki, <i>Dwanaście stacji</i>	- zrelacjonować treść fragmentów utworu - określić rodzaj narracji	wypowiedzieć się na temat narratora	porównać początkowy fragment utworu z inwokacją z <i>Pana Tadeusza</i>	dokonać analizy języka opisów w kontekście prezentowanej rzeczywistości	- wskazać elementy parodii we fragmentach tekstu - omówić obraz Bronisława Wojciecha Linkego <i>Autobius w</i> kontekście omawianych fragmentów tekstu
47. i 48. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	odezywać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	zinterpretować teksty według podanych wskazówek	- wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny - rozpoznać główny problem w tekście	określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	samodzielnie zinterpretować teksty
49. i 50. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	uporządkować informacje zawarte w tekście	przetworzyć informacje zawarte w tekście		- sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora - zaprezentować i uzasadnić własne sądy	podjąć polemikę
*51.	uporządkować	przetworzyć informacje	rozpoznać główny	sformułować argumenty	podjąć polemikę

Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	informacje zawarte w tekście	zawarte w tekście	problem w tekście	potwierdzające stanowisko autora • zaprezentować i uzasadnić własne sądy	
52. Juliusz Słowacki, <i>Rozłączenie</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wiersza • przedstawić sytuację liryczną opisaną w wierszu	• nazwać uczucia podmiotu lirycznego • omówić kompozycję wiersza	• zinterpretować funkcję kompozycji wiersza • wskazać elementy charakterystyczne dla romantycznego sposobu obrazowania	• porównać opisy dwóch światów: obserwowanego przez podmiot liryczny i znanego adresatce lirycznej	• omówić wybrany tekst kultury podejmujący temat rozłączenia dwójki ludzi
53. i 54. Juliusz Słowacki, <i>Grób Agamemnona</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść utworu • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • wskazać motywy mitologiczne w wierszu	• zinterpretować metaforyczne znaczenie motywów mitologicznych w kontekście wiersza • zinterpretować symbolikę „duszy anielskiej” i „czerepu rubasznego” oraz pozostałe symbole zawarte w utworze	• odnieść się do zawartej w utworze opinii podmiotu lirycznego o Polakach • omówić symbolikę Teropila i Cheronei w odniesieniu do współczesnej Juliuszowi Słowackiemu historii Polski	• podjąć dyskusję na temat diagnozy podmiotu lirycznego dotyczącej Polski i Polaków oraz jej aktualności w świecie współczesnym • opisać grobowiec szybowy, z którego przemawia podmiot liryczny
55. Juliusz Słowacki, <i>Testament mój</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wiersza • określić rodzaj liryki	• omówić kreację podmiotu lirycznego • przedstawić kompozycję wiersza i omówić jej funkcję • wymienić grupy adresatów pojawiające się w wierszu i określić ich funkcję	• odnieść treść wiersza do potocznego rozumienia słowa „testament” • wyjaśnić w kontekście wiersza, czym jest testament poetycki • określić funkcję wyrażen o charakterze impresyjnym • wskazać wartości istotne dla podmiotu lirycznego	• omówić realizację motywu <i>exegi monumentum</i> w wierszu	• porównać motyw <i>exegi monumentum</i> w znanych sobie tekstach literackich
56. Juliusz Słowacki – liryka patriotyczna	• zrelacjonować treść utworów • określić rodzaj liryki i	• <i>Sowiński w okopach Woli</i>: • scharakteryzować	• <i>Sowiński w okopach Woli</i>: • określić funkcję motywów religijnych w	• <i>Sowiński w okopach Woli</i>: • dokonać analizy stylistycznej wypowiedzi	• porównać sposób przedstawienia ostatnich chwil generała

	wypowiedzieć się na temat podmiotów lirycznych wierszy	tytułowego bohatera oraz określić znaczenie jego wieku i kalectwa dla wymowy utworu • wskazać, które elementy postawy generała Sowińskiego tworzą wzorzec osobowy patrioty <i>Pogrzeb kapitana Meyznera:</i> • wskazać elementy synkretyczne w utworze	utworze <i>Pogrzeb kapitana Meyznera:</i> • określić funkcję motywów religijnych w utworze • omówić sposób, w jaki została dokonana heroizacja bohatera	generała i określić ich funkcję w kreacji bohatera <i>Pogrzeb kapitana Meyznera:</i> • dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworu • dokonać analizy ostatniej zwrotki wiersza i określić jej funkcję	Sowińskiego i rycerza Rolanda • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawiania patriotyzmu w utworach romantycznych
57., 58., 59., 60. i 61. Juliusz Słowacki, <i>Kordian</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść dramatu • zrelacjonować przemianę tytułowego bohatera	• omówić kompozycję dramatu i określić problematykę jego poszczególnych części • scharakteryzować Kordiana w akcie I • zinterpretować imię tytułowego bohatera • wskazać w kreacji Kordiana cechy bohatera werterowskiego	• określić funkcję <i>Przygotowania</i> • omówić kreację postaci demonicznych w <i>Przygotowaniu</i> • omówić funkcję opowieści Grzegorza • omówić funkcję podróży Kordiana po Europie • zinterpretować metaforyczne znaczenie Winkelnieda • zinterpretować pieśń Nieszajomnego • zinterpretować funkcję miejsca spotkania spiskowych • omówić funkcję Strachu i Imaginacji w drodze Kordiana do komnaty cara	• dokonać analizy rozmowy Kordiana z Papiieżem • omówić próbę autokreacji bohatera w monologu na szczycie Mont Blanc • wskazać zabiegi manipulacyjne w przemowie Kordiana do spiskowych • dokonać analizy rozmowy Kordiana z Doktorem w zakładzie dla obłąkanych	• omówić kontekst historyczny <i>Przygotowania</i> • porównać różne realizacje motywu wędrówki w wybranych tekstach kultury

*62., 63., 64. i 65. Juliusz Słowacki, <i>Lilla Weneda</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść dramatu • przedstawić bohaterów dramatu	• scharakteryzować dwa walczące ze sobą plemiona • wskazać analogie pomiędzy sytuacją i postaciami • przedstawionymi w dramacie a sytuacją i postaciami współczesnymi Juliuszowi Słowackiemu • wskazać elementy hasłowe i określić ich funkcję	• wskazać ironię romantyczną w utworze i określić jej funkcję • wskazać elementy tragizmu w utworze • zinterpretować symboliczne znaczenie harfy • zinterpretować symboliczne znaczenie przestrzeni, w której rozgrywa się akcja	• wyjaśnić, na czym polega fatalizm dziejów w utworze • omówić tragizm utworu • omówić sposób budowania atmosfery grozy • zinterpretować funkcję połączenia w utworze różnych konwencji literackich	• porównać tragizm <i>Antygony</i> Sofoklesa z tragizmem <i>Lilli Wenedy</i> • omówić problematykę historiozoficzną utworu
66. Podsumowanie wiadomości na temat twórczości Juliusza Słowackiego	• wymienić najważniejsze wydarzenia w biografii Juliusza Słowackiego	• wskazać najważniejsze tematy i motywy w twórczości Juliusza Słowackiego	• wymienić i scharakteryzować najważniejsze utwory Juliusza Słowackiego	• przedstawić znaczenie twórczości Juliusza Słowackiego dla rozwoju literatury polskiej	• zaprezentować biografię Juliusza Słowackiego • wypowiedzieć się na temat twórczości Słowackiego w kontekście jego biografii • podjąć dyskusję na temat znaczenia twórczości Słowackiego dla rozwoju literatury polskiej
67. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować tekst

68. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny • rozpoznać główny problem w tekście	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów • samodzielnie zinterpretować tekst
69. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekście	• przetworzyć informacje zawarte w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autorki • zaprezentować i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
70., 71., 72., 73. i 74. Zygmunt Krasiński, <i>Nie-Boska komedia</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść utworu • opisać obóz rewolucji	• omówić kompozycję utworu i wskazać problematykę jego każdej części • przedstawić argumenty hrabiego Henryka i Pankratego • omówić cechy dramatu romantycznego na podstawie <i>Nie-Boskiej komedii</i>	• zinterpretować pogon Męza za Dziewicą • wyjaśnić, co jest przyczyną klęski Męza jako poety • omówić rozważania dotyczące poety i poezji • omówić stosunek rewolucjonistów do ustroju, obyczajowości, moralności, religii i wartości • zinterpretować zakończenie dramatu • zinterpretować tytuł dramatu • scharakteryzować hrabiego Henryka jako bohatera tragicznego	• przedstawić obrazy rewolucji w wybranych tekstach kultury
75. Jan Lechoń, <i>Nie-Boska komedia</i>	• zrelacjonować treść utworu • określić rodzaj liryki	• wskazać nawiązania do biografii i twórczości Zygmunta Krasińskiego	• wskazać w wierszu metafory i określić ich funkcję	• zinterpretować utwór w kontekście czasu jego powstania • zinterpretować tytuł utworu • wypowiedzieć się na temat roli sztuki w trudnych czasach
76. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekście	• przetworzyć informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autorki • zaprezentować i uzasadnić własne sądy • podjąć polemikę
77. Ciężące nad życiem	• określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat podmiotu	• zinterpretować symbolikę nuci	• omówić konteksty kulturowe pojawiające się

przeznaczenie – <i>Moja piosnka (I)</i> Cypriana Norwida (lektura obowiązkowa)	lyrycznego	omówić funkcję motiwa	dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworu	w wierszu
78. Siła prostoty i milczenia w wierszu Cypriana Norwida <i>W Weronie</i> (lektura obowiązkowa)	• omówić kompozycję i budowę wiersza • opisać nastrój wiersza • rozpoznać aluzję literacką w wierszu • wskazać w wierszu ironię i kontrasty	• omówić funkcję aluzji literackiej w wierszu • określić funkcję kontrastów w wierszu • określić funkcję ironii w wierszu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworu • zinterpretować przesłanie utworu • dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworu	• przedstawić inne teksty kultury, w których pojawia się aluzja literacka do dzieła Williama Shakespeare'a, i poddać je interpretacji
79. Wybitna jednostka i społeczeństwo – [Coś ty Atenom zrobił, Solratesie...] Cypriana Norwida (lektura obowiązkowa)	• wypowiedzieć się na temat adresatów utworu • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego	• wskazać w wierszu środki stylistyczne i określić ich funkcję • zinterpretować znaczenie trzech ostatnich wersów utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworu • sformułować tezę interpretacyjną	• podać przykłady pośmiertnych losów innych wybitnych postaci
80. Poetycki hold dla abolicjonisty – <i>Do obywatela Johna Browna</i> Cypriana Norwida (lektura obowiązkowa)	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • opisać adresata wiersza • odnaleźć w wierszu opinię podmiotu lirycznego na temat Ameryki	• zinterpretować znaczenie motywu mewy użytego w wierszu • omówić funkcję środków stylistycznych użytych do opisu bohatera wiersza • wyjaśnić funkcję zróżnicowanej interpunkcji w wierszu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza • sformułować tezę interpretacyjną	• przedstawić sposób zaprezentowania problemu niewolnictwa w wybranych tekstach kultury, np. w <i>Amistad</i> Stevena Spielberga czy <i>Django</i> Quentina Tarantino
81. Duchowa i poetycka biografia poety – [Klaskaniem mając obrzędkę prawice...] Cypriana Norwida	• przedstawić kompozycję wiersza i określić temat jego każdej części • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego	• omówić stosunek podmiotu lirycznego do wybitnych romantyków • omówić sposób postrzegania rzeczywistości przez	• wyjaśnić, w jaki sposób podmiot liryczny prezentuje swoją twórczość • zinterpretować ostatnią strofę utworu	• omówić horacjański motyw <i>exegi monumentum</i> w wierszu Cypriana Norwida i w innych tekstach kultury

(lektura obowiązkowa)			Adama			sztuce i pięknie w <i>Fortepianie Szopena</i> i <i>Promethidionie</i>
86. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• omówić ukazane w poemacie relacje pomiędzy Bogiem a człowiekiem	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historiograficzny, literacki, historiograficzny, biograficzny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować tekst
87. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historiograficzny, literacki, historiograficzny, biograficzny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować tekst	
*88. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekście	• przetworzyć informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora	• podjąć polemikę	
89., 90., 91. i 92. Aleksander Fredro, <i>Słuby panieńskie</i> (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść komedii • wymienić bohaterów utworu	• scharakteryzować bohaterów utworu • wskazać elementy komizmu: postaci, sytuacyjnego i języka	• dokonać analizy sposobu kreacji bohaterów • omówić sposoby postulowania miłości przez Gustawa i Albina • dokonać analizy wszystkich rodzajów komizmu	• zinterpretować znaczenie podtytułu <i>Magnetyzm serca</i> • omówić funkcję obyczajowości oraz wpływ stereotypów kulturowych na poglądy i postępowanie bohaterów	• wskazać elementy parodii dzieł romantycznych w komedii • omówić na podstawie komedii i dostępnych źródeł sytuację społeczną kobiet w pierwszej połowie XIX wieku	
93. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekście	• przetworzyć informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autorki • zaprezentować i	• podjąć polemikę	

(lektura obowiązkowa)			podmiot liryczny		
*82. Poetycki pogrzeb bohatera – <i>Bema pamięci żałobny-rapsod</i> Cypriana Norwida (lektura obowiązkowa)	• określić rodzaj liryki	• omówić kompozycję wiersza • wskazać elementy obrządków pogrzebowych przedstawione w wierszu • wskazać fragmenty tekstu oddziałujące na zmysły wzroku i słuchu	• określić funkcję fragmentów tekstu oddziałujących na zmysły wzroku i słuchu • omówić sposób przedstawienia obrazu nieskończoności • zinterpretować funkcję wyróżnień graficznych w tekście	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworu • sformułować tezę interpretacyjną wiersza • dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworu	• zinterpretować funkcję motto w kontekście biografii Józefa Bema
*83. Hołd złożony zmarłemu – <i>Czarne kwiaty</i> (fragmenty) Cypriana Norwida (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji	• wskazać fragmenty o szczególnie osobistym charakterze	• określić funkcję detali przywołanych w toku opowiadania	• wyjaśnić, na czym polega przyjęta przez Cypriana Norwida koncepcja przedstawiania postaci	• wskazać elementy kontrastujące ze sobą i określić funkcję zastosowania tego zabiegu
*84. Sztuka a rzeczywistość – <i>Fortepian Szopena</i> Cypriana Norwida (lektura obowiązkowa)	• określić rodzaj liryki • wymienić adresatów apostrof	• przedstawić kompozycję wiersza • omówić sposób przedstawienia Fryderyka Chopina w wierszu • wskazać nawiązania do antyku i Biblii • odnaleźć elementy symbolizujące rodzinność twórczości Chopina	• określić funkcję nawiązań do antyku i Biblii • zinterpretować zakończenie wiersza	• dokonać analizy sposobu przedstawienia powstania styczniowego w wierszu	• przedstawić Norwidowską koncepcję sztuki zaprezentowaną w wierszu
*85. Poetyckie podsumowanie poglądów estetycznych Cypriana Norwida – <i>Promethidion</i>	• omówić antyczną triadę przywołaną w podręczniku	• wskazać nawiązania do koncepcji etycznych i estetycznych Platona • omówić rolę ludu w poemacie	• zinterpretować połączenie w jedną symboliczną postać mitologicznego Prometeusza i biblijnego	• samodzielnie zinterpretować tekst • dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworu	• omówić rolę piękna i pracy w poglądach estetycznych Cypriana Norwida • porównać rozważania o

				uzasadnić własne sady	
94. Henryk Rzewuski, <i>Pamiętniki Soplicy</i> (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść fragmentu tekstu • wymienić przejawy obyczajowości szlacheckiej	• wskazać w utworze cechy gatunkowe gawędy • wskazać fragmenty humorystyczne	• omówić funkcję fragmentów humorystycznych • wskazać cechy romantyczne utworu	• omówić stosunek bohaterów fragmentu tekstu do francuskiej kultury i literatury	• porównać obraz szlachty przedstawiony w <i>Pamiętnikach Soplicy</i> i <i>Pamiętnikach</i> Jana Chryzostoma Paska
ROMANTYZM – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
95. Zapożyczenia	• wymienić typy i grupy zapożyczeń • sklasyfikować zapożyczenia ze względu na ich pochodzenie	• odnaleźć w tekście zapożyczenia oraz określić ich typ i przynależność do grup • odnaleźć w tekście zapożyczenia i określić ich pochodzenie	• odnaleźć w tekście zapożyczenia i określić ich funkcję	• wyjaśnić klasyfikację zapożyczeń na podstawie ich budowy	• omówić genezę zapożyczeń w odniesieniu do wydarzeń historycznych
96. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznaną terminologią	• wykorzystywać teorię do rozwiązywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	
97. i 98. Odmiany polszczyzny	• wymienić różne odmiany polszczyzny • wymienić dialekty języka polskiego • wymienić cechy środowiskowych odmian polszczyzny	• przedstawić różnice pomiędzy językiem mówionym a pisany • przedstawić różnice pomiędzy językiem oficjalnym a nieoficjalnym	• wskazać w tekście cechy charakterystyczne dla języka mówionego • wskazać w tekście cechy charakterystyczne dla języka nieoficjalnego	• tworzyć teksty z wykorzystaniem różnych odmian polszczyzny	• podjąć dyskusję na temat podamności gwar środowiskowych na ewolucję
99. Kompetencje językowe i komunikacyjne –	• posługiwać się nowo poznana terminologią	• wykorzystywać teorię do rozwiązywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	

ćwiczenia						
100. Style funkcjonalne	• wymienić style funkcjonalne	• scharakteryzować style funkcjonalne	• wskazać w podanych tekstach cechy określonego stylu • wskazać w tekście literackim elementy stylu artystycznego	• stworzyć tekst w określonym stylu • przekształcić tekst, nadając mu cechy innego stylu		
101. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznaną terminologią	• wykorzystywać teorię do rozwiązywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową		
*102. Styl indywidualny a styl typowy	• wymienić rodzaje stylu indywidualnego i stylu typowego • wymienić cechy stylu indywidualnego i stylu typowego	• odróżnić styl indywidualny od stylu typowego w tekście	• wskazać cechy stylu indywidualnego podanego twórcy • wskazać cechy stylu typowego w podanym tekście	• przekształcić tekst, nadając mu cechy stylu indywidualnego • przekształcić tekst, nadając mu cechy stylu typowego w tekstach kultury		
*103. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznaną terminologią	• wykorzystywać teorię do rozwiązywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową		
104. Niejednoznaczność wypowiedzi	• wymienić zjawiska językowe będące źródłem niejednoznaczności	• wskazać w tekście homonimy, anakoluty, elipsy i paradoksy	• podać przykłady homonimów, anakolutów, elips i paradoksów • wyjaśnić sposób wykorzystania zjawisk językowych w podanych tekstach	• określić funkcję zjawisk językowych w podanych tekstach	• przekształcić tekst, aby wyeliminować zjawiska językowe będące źródłem niejasności	
105.	• posługiwać się nowo poznaną terminologią	• wykorzystywać teorię do rozwiązywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę		

Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia				językową	
ROMANTYZM – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
106. Perswazja w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej	- wymienić cele wypowiedzi perswazyjnej - wymienić cechy dobrze przygotowanej wypowiedzi perswazyjnej - wymienić rodzaje argumentów - wymienić zabiegi językowe i środki stylistyczne wznagające perswazyjność - wymienić środki pozajęzykowe wznagające perswazyjność	- wskazać elementy perswazji w podanych tekstach literackich i nieliterackich - nazwać środki perswazji zastosowane w podanych tekstach	określić funkcję zabiegów perswazyjnych w podanych tekstach	stworzyć i wygłosić tekst perswazyjny zawierający różne rodzaje argumentów	
107. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	posługiwać się nowo poznaną terminologią	wykorzystywać teorię do rozwiązywania zadań	poszerzać swoją świadomość językową	funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	
108. Jak napisać opinię w formie pisma użytkowego?	zreferować zasady tworzenia opinii – pisma użytkowego w podanym tekście	wskazać cechy opinii – pisma użytkowego w podanym tekście	przeredagować podany tekst, aby nadać mu cechy opinii – pisma użytkowego	stworzyć opinię – pismo użytkowe	
109. Szkic interpretacyjny	wymienić cechy szkicu	dokonać analizy przykładowego	przeredagować błędnie	stworzyć szkic interpretacyjny	

	interpretacyjnego	szkicu interpretacyjnego pod kątem środków językowych • stworzyć szczegółowy plan dekompozycyjny przykładowego szkicu interpretacyjnego	skomponowany fragment szkicu interpretacyjnego • stworzyć plan szkicu interpretacyjnego według podanych wskazówek		
ROMANTYZM – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE					
110. i 111. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – Ponad słowami klasa 3 część 1

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w pierwszym semestrze klasy 3. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

☐ materiał obligatoryjny
☐ materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
MŁODA POLSKA – O EPOCE					
1. i 2. Schyłek wieku	- wymienić cztery nazwy epoki - umiejszczyć Młodą Polskę w czasie	- wyjaśnić etymologię czterech nazw epoki - wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>dekadenizm</i>, <i>filister</i>, „<i>sztuka dla sztuki</i>”	scharakteryzować przełom modernistycznego	- opisać specyfikę przełomu modernistycznego na ziemiach polskich - wyjaśnić znaczenie Krakowa dla rozwoju Młodej Polski	dokonać analizy wskazanych obrazów w kontekście epoki
3. Filozofia końca wieku	wymienić najważniejszych filozofów modernistycznych	- wymienić główne założenia filozofii Arthura Schopenhauera - wymienić główne założenia filozofii Friedricha Nietzschego - wymienić główne założenia filozofii Henriego Bergsona	- scharakteryzować główne założenia filozofii Arthura Schopenhauera - scharakteryzować główne założenia filozofii Friedricha Nietzschego - scharakteryzować główne założenia filozofii Henriego Bergsona	wyjaśnić przyczyny popularności filozofii Arthura Schopenhauera	podjąć dyskusję na temat filozofii Arthura Schopenhauera i Friedricha Nietzschego
4. i 5. U. progu sztuki	wymienić dominujące kierunki w sztuce	scharakteryzować nowe kierunki w sztuce	scharakteryzować	dokonać analizy wybranych dzieł sztuki	wypowiedzieć się na temat muzyki przełomu wieków

Ponad słowami

wiadomości				• właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	problemy badawcze
------------	--	--	--	--	-------------------

Autorka: Magdalena Lotterhoff

i komunikacyjne – ćwiczenia	zadań	językową	
MŁODA POLSKA – TWORZENIE WYPowiedzi z ELEMENTAMI RETORYKI			
72. Protokół	- wymienić cechy protokołu - przedstawić etapy sporządzania protokołu - wymienić cechy języka protokołu	ocenić podane przykłady protokołów pod kątem stosowności stylistycznej	- sporządzić protokół na podstawie notatki - sporządzić protokół na podstawie sprawozdania
73. Referat	- zreferować zasady wygłaszania tekstu naukowego - przedstawić budowę referatu	- scharakteryzować język referatu - przygotować konspekt referatu - sporządzić opis bibliograficzny źródeł	- wykorzystać różne źródła w celu znalezienia informacji potrzebnych do stworzenia referatu - sformułować tezę referatu i argumentację
74. Szkic krytyczny	wymienić cechy szkicu krytycznego	sporządzić plan odtworczy podanego szkicu krytycznego	stworzyć szkic krytyczny według wskazówek
MŁODA POLSKA – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE			
75. i 76. Powtórzenie i podsumowanie	odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	wykorzystać najważniejsze konteksty	- wyciągnąć wnioski - określić własne stanowisko
			- wykorzystywać bogate konteksty - formułować i rozwiązywać

i interpretacji tekstów literackich	dobrych przymiotników na opis bohaterów, sytuacji i tła zdarzeń	• omówić wpływ doboru czasowników na charakter tekstu • wskazać sposoby wykorzystania form rzeczownika do stylizacyjnego nacechowania utworu • omówić funkcję zaimków w budowaniu relacji w tekście literackim	stylizacyjnej neologizmów, zgrubień i zdrobnień • omówić wpływ synonimów, homonimów i wyrazów wieloznacznych na wzbogacanie leksyki i wieloznaczność interpretacyjną		
67. i 68. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznanym słownictwem	• wykorzystywać teorię podczas wykonywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	
69. i 70. Ironia	• definiować ironię jako kategorię filozoficzną, estetyczną i literacką • wymienić wyznaczniki i sygnały ironii • przedstawić sposoby osiągnięcia efektów ironicznych	• wskazać przykłady ironii w językach potocznym i oficjalnym oraz w tekście publicystycznym • wymienić i omówić na przykładach cele ironii w literaturze • wymienić i omówić na przykładach funkcje ironii w literaturze	• rozpoznawać sposoby osiągnięcia efektów ironicznych • rozpoznawać rodzaje ironii we wskazanym tekstach • omówić funkcje ironii w tekstach pozaliterackich	• stworzyć tekst o zabarwieniu ironicznym • omówić specyfikę ironii tragicznej, sokratycznej i romantycznej	
71. Kompetencje językowe	• posługiwać się nowo poznanym słownictwem	• wykorzystywać teorię podczas wykonywania	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę	

listopadowej Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	w utworze	do tradycji romantycznej w dramacie	powstania listopadowego w dramacie	eleuzyjskiego	znaczenia bajki Zegoty z <i>Dziadów</i> cz. III Adama Mickiewicza
*61. <i>Noc listopadowa</i> Stanisława Wyspiańskiego – kształt artystyczny utworu (lektura obowiązkowa)	• wskazać w dramacie cechy neoromantyczne	• wskazać w dramacie elementy należące do konwencji baśniowej i omówić ich funkcję	• omówić konwencję symboliczno-ekspresjonistyczną w utworze	• zinterpretować warstwę symboliczną utworu	• przedstawić warstwę plastyczną obecną w utworze i określić jej funkcje w budowaniu wizji powstania
*62. i 63. W domu filistrów – <i>Moralność pani Dulskiej</i> Gabrieli Zapolskiej (lektura uzupełniająca)	• omówić treść dramatu • scharakteryzować bohaterów dramatu • zrelacjonować sposób postrzegania instytucji małżeństwa przez Dulską	• dokonać analizy wyglądu salonu Dulskich pod kątem sposobu, w jaki charakteryzuje on bohaterów • omówić relacje pomiędzy bohaterami	• omówić konsekwencje decyzji tytułowej bohaterki • omówić kreację Felicjana i wypowiedzieć się na temat jego funkcji w rodzinie	• zinterpretować rozmowę Dulskiej z Lokatorką	• wskazać w utworze elementy dramatu naturalistycznego
*64. Dulscy – dramat uniwersalny (lektura uzupełniająca)	• wskazać w utworze elementy tragiczne i komiczne	• określić funkcje elementów tragicznych i komicznych w utworze	• wypowiedzieć się na temat efektu zestawienia tragizmu i komizmu	• porównać Emmę Bovary i Anielę Dulską • odnieść problematykę dramatu do współczesnej rzeczywistości	• podjąć dyskusję na temat dulszczyzny we współczesnym świecie • porównać obszary tabu zaprezentowane w dramacie z tymi, które dostzegają w codziennej rzeczywistości
MŁODA POLSKA – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
65. i 66. Wiedza z dziedziny fleksji, leksyki, frazeologii i słownotwórstwa w analizie	• omówić funkcję czasownika i jego form w konstrukcji tekstów • omówić wpływ odpowiednio	• omówić wpływ rzeczowników abstrakcyjnych i konkretnych na kształt i sens utworu literackiego	• omówić funkcję frazeologizmów w tekstach literackich • wypowiedzieć się na temat wartości	• wykorzystać wiadomości z fleksji, leksyki, frazeologii i słownotwórstwa podczas analizy stylistycznej tekstów	

56. Konteksty i nawiązania – Wit Szostak, <i>Chocholy</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu • wskazać narratora utworu	• wypowiedzieć się na temat kreacji narratora • wskazać nawiązania do chocholego tańca w scenie pożegnania starego roku	• zinterpretować tytuł powieści • omówić analogie pomiędzy opisem kolacji wigilijnej we fragmentach tekstu a przedstawieniem uroczystości w dramacie	• odczytać symbolikę sceny pożegnania starego roku • wypowiedzieć się na temat obrazu Polaków wyłaniającego się z obu utworów	• zinterpretować obraz Jacka Malczewskiego <i>Błędne koło</i>
57. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować teksty według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować teksty
58. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
*59. Bohaterowie dwóch planów – <i>Noc listopadowa</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić treść dramatu	• scharakteryzować bohaterów utworu • omówić sposób ukazania spiskowców • porównać język, którym posługują się postacie historyczne i mityczne	• zinterpretować rolę Joanny Grudzińskiej w dramacie • wyjaśnić funkcję łączenia planów: historycznego i mitycznego	• dokonać analizy kreacji księcia Konstantego	• porównać sposób ukazania Chłopickiego w <i>Nocy listopadowej</i> Stanisława Wyspiańskiego i <i>Kordianie</i> Juliusza Słowackiego
*60. Źródła polskiego tragizmu w <i>Nocy</i>	• zaprezentować sposób przedstawienia walki narodowowyzwoleńczej	• odnieść sposób przedstawienia walki narodowowyzwoleńczej	• wypowiedzieć się na temat sposobu mitologizacji	• zinterpretować <i>Noc listopadową</i> w kontekście mitu	• wyjaśnić symbolikę obumierającego ziarna i odnieść ją do

54. W rytmie chocholego tańca – symboliczne znaczenie aktu III <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	• przedstawić postawę inteligencji w akcie III • przedstawić postawę chłopstwa w akcie III	• omówić relacje pomiędzy inteligencją a chłopstwem wobec zbliżającego się zrywu	• wskazać konteksty kulturowe widoczne w prezentacji osób dramatu • omówić symbolikę rekwizytów, które pojawiają się w akcie II • zinterpretować symbolikę złotego rogu i zgubienia artefaktu przez Jaska • dokonać analizy symboliki Chochola	• dokonać analizy symbolicznego znaczenia rozmowy Poety z Pauną Młodą • zinterpretować symbolikę chocholego tańca i ocenić jej aktualność • porównać motyw tańców kończących <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza i <i>Wesele</i> Stanisława Wyspiańskiego	• przedstawić postawy i nastroje dekadentkie w <i>Weselu</i> oraz innych młodopolskich tekstach kultury
55. Narodowa psychodrama – uniwersalny wydzwięk <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	• wskazać w dramacie mity narodowe	• omówić funkcję kompozycji <i>Wesela</i> • wskazać w dramacie motywy oniryczne i omówić ich funkcję	• omówić sposób obnażania mitów narodowych	• wypowiedzieć się na temat przedstawionej przez Stanisława Wyspiańskiego diagnozy społeczeństwa i ocenić jej aktualność • zinterpretować zakończenie utworu w kontekście komentarza ks. Józefa Tischnera	• przedstawić nawiązania do mitów chłopskich i omówić ich funkcję w utworze • zinterpretować film Wojciecha Smarzowskiego <i>Wesele</i> w kontekście dramatu

			kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny			
49. Wprowadzenie do analizy <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	• wymienić obszar działalności twórczej Stanisława Wyspiańskiego • przedstawić najważniejsze fakty z życia Stanisława Wyspiańskiego	• przedstawić genezę <i>Wesela</i> • przedstawić pierwotny główny bohaterów <i>Wesela</i>	• wskazać w utworze elementy realistyczne i fantastyczne	• wskazać w twórczości plastycznej Stanisława Wyspiańskiego elementy estetyki modernistycznej	• dokonać analizy wybranych dzieł plastycznych Stanisława Wyspiańskiego	
50. i 51. Portret podzielonego społeczeństwa w <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	• przedstawić przestrzeń sceniczną na podstawie <i>Dekoracji</i> • wskazać w opisie <i>Dekoracji</i> elementy kultury materialnej kojarzące się z chłopstwem i inteligencją	• wskazać w didaskaliach rozpoznających utwor elementy obrazowania impresjonistycznego • przedstawić Żyda jako zdystansowanego obserwatora i komentatora • wskazać w akcie I fragmenty nawiązujące do rabacji galicyjskiej	• omówić sposób, w jaki o rabacji mówią chłopci (Dziad i Ojciec) oraz inteligencji (Pan Młody i Gospodarz) • omówić relacje między chłopstwem a inteligencją w akcie I (szczególnie na podstawie rozmów: Czepca z Dziennikarzem, Radczyni z Kliminą, Pana Młodego z Panną Młodą)	• wymienić uprzedzenia i stereotypy, które stoją na przeszkodzie porozumieniu między chłopstwem a inteligencją, oraz dokonać ich analizy • scharakteryzować Rachelę i przedstawić jej funkcję w dramacie	• omówić sposób, w jaki Stanisław Wyspiański realizował w didaskaliach młodopolską ideę syntezy sztuk	
52. i 53. „Co się w duszy komu gra, co kto w swoich widzi snach...” – widma i duchy w <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	• wymienić osoby dramatu i wskazać ich pierwotny • przedstawić cel przybycia Wernyhory i misję powierzoną Gospodarzowi	• wyjaśnić wyjątkowość Wernyhory na tle pozostałych osób dramatu • wyjaśnić, dlaczego zjawy ukazują się konkretnym bohaterom	• omówić rolę Racheli we wprowadzeniu zjaw do dramatu • zinterpretować słowa Chochola: „Co się w duszy komu gra, co kto w swoich widzi snach...” w kontekście aktu II	• dokonać analizy dialogów bohaterów • wyjaśnić symboliczne znaczenie każdej z osób dramatu	• przedstawić wykorzystane w <i>Weselu</i> obrazy Jana Matejki i omówić ich funkcję	

		• odnaleźć w źródłach informacje na temat symboliki obrzędów weselnych oraz odnieść je do wesela Jaguny i Macieja	• zinterpretować symboliczne znaczenie opisanego obrzędu	• porównać sposób przedstawienia obyczajów i wartości we fragmentach powieści Wiesława Myślińskiego i w <i>Chłopach</i> Władysława Stanisława Reymonta	• omówić cechy literatury wiejskiej na podstawie poznanych tekstów
46. Konteksty i nawiązania – Wiesław Myśliński, <i>Kamień na kamieniu</i>	• omówić treść tekstu • wskazać narratora tekstu	• wypowiedzieć się na temat narracji • scharakteryzować relacje pomiędzy ojcem a dziećmi • wskazać elementy stylizacji i określić jej funkcję	• zinterpretować sposób przedstawienia dojrzwania w tekście	• wypowiedzieć się na temat stosunku człowieka do śmierci w kulturach tradycyjnych na podstawie <i>Chłopów</i> Władysława Stanisława Reymonta i fragmentów prozy Wioletry Grzegorzewskiej	• omówić funkcję użycia różnych poetyk w prozie Wioletry Grzegorzewskiej (realistycznej, naturalistycznej itd.)
47. Konteksty i nawiązania – Wioletra Grzegorzewska, <i>Gugul</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu • wypowiedzieć się na temat narracji i narratora • przedstawić zwyczaj mieszkanców wsi, w której rozgrywa się akcja	• omówić sposób kreacji świata przedstawionego • scharakteryzować główną bohaterkę • wskazać środki językowe użyte w celu opisu domu i określić ich funkcję • przytoczyć elementy stylizacji gwarowej i określić jej funkcję	• omówić sposób przedstawienia dojrzwania w tekście	• wypowiedzieć się na temat stosunku człowieka do śmierci w kulturach tradycyjnych na podstawie <i>Chłopów</i> Władysława Stanisława Reymonta i fragmentów prozy Wioletry Grzegorzewskiej	• zinterpretować znaczenie tytułu w odniesieniu do treści wywiadu udzielonego przez autorkę tekstu • wypowiedzieć się na temat mitologizacji świata w <i>Gugulach</i> i <i>Chłopach</i> • omówić funkcję użycia różnych poetyk w prozie Wioletry Grzegorzewskiej (realistycznej, naturalistycznej itd.)
48. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować teksty według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki,	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować teksty

Uniwersalne prawdy o naturze ludzkiej w <i>Chłopach</i> Władysława Stanisława Reymonta (lektura obowiązkowa)	scharakteryzować głównych bohaterów powieści	- w życiu chłopów - przedstawić Antka jako bohatera zbuntowanego - przedstawić Jagnę jako kobietę niepodporządkowaną się regułom wspólnoty - wskazać cechy realizmu w powieści - podać przykłady stylizacji gwarowej i określić funkcję tego zabiegu	- i kobietę jako zachowania warunkowane instynktem - dostrzec rolę obyczaju jako zjawiska uwznioślającego zachowania instynktowne	- symboliczną śmierć Kuby podczas wesela - uogólnić postawy Antka i Jagny	relacji pomiędzy funkcjonowaniem we wspólnocie a samorealizacją
43. <i>Chłopi</i> Władysława Stanisława Reymonta – kształt artystyczny utworu (lektura obowiązkowa)	wskazać trzy rodzaje narracji w utworze	- dokonać analizy obrazowania impresjonistycznego we fragmentach powieści - dokonać analizy obrazowania naturalistycznego we fragmentach powieści	zinterpretować symbolikę powieści	porównać obrazowanie impresjonistyczne w poezji i prozie Młodej Polski	
*44. Kobiecość i męskość, czyli odwieczny świat archetypów w <i>Chłopach</i> Władysława Stanisława Reymonta (lektura obowiązkowa)	przedstawić różne obrazy kobiecości na przykładach Hanki i Jagny	- opisać relacje Jagny z mężczyznami w kontekście różnorodności relacji między męskością a kobiecością - przedstawić archetyp macierzyństwa na przykładzie Hanki	dokonać analizy konfliktu między Maciejem a Antkiem w kontekście zachowań archetypicznych	wypowiedzieć się na temat funkcjonowania Jagny w społeczności jako profanatorki i paręzjanistki	
*45. Myślenie mityczne w <i>Chłopach</i> Władysława Stanisława Reymonta (lektura obowiązkowa)	wskazać w powieści elementy religii chrześcijańskiej i obrzędów pogańskich	- zinterpretować kreację Antka w kategoriach mitu - dokonać analizy zależności człowieka od natury w powieści	wyjaśnić, na czym polega mitologizacja	omówić współwystępowanie w powieści elementów religii chrześcijańskiej i obrzędów pogańskich	

						na podstawie poznanych utworów
36. i 37. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę	
38. i 39. <i>Rozdzióbią nas kruki, wrony...</i> Stefana Żeromskiego – dcheroizacja powstańców styczniowych (lektura obowiązkowa)	• omówić treść opowiadania • nazwać rodzaj narracji zastosowany w opowiadaniu	• omówić sposób przedstawienia Winrycha • wskazać elementy obrazowania impresjonistycznego i naturalistycznego w utworze oraz określić ich funkcję	• odnieść przedstawione w opowiadaniu wydarzenia do kontekstu historycznego • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia powstania styczniowego • omówić sposób budowania atmosfery w opowiadaniu	• zinterpretować tytuł opowiadania w odniesieniu do jego treści • omówić uniwersalną wymowę tekstu • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia powstania w odniesieniu do tradycji romantycznej • zinterpretować warstwę symboliczną utworu	• omówić romantyczne i franciszkańskie elementy kreacji Winrycha na podstawie opowiadania <i>Rozdzióbią nas kruki, wrony...</i> i tekstu Elżbiety Flis-Czerwiak	
40. Wiejska gromada jako mikrokosmos – <i>Chłopi</i> Władysława Stanisława Reymonta (lektura obowiązkowa)	• omówić treść tomu I • wymienić bohaterów utworu i ich scharakteryzować	• przedstawić strukturę społeczną wsi • omówić obyczajowość powiązaną z określonym stopniem w hierarchii społecznej • zaprezentować obyczaje przedstawione w powieści i określić ich funkcję	• omówić funkcję karczmny i kościoła w życiu społeczności wiejskiej	• omówić wady i zalety podporządkowania się wspólnocie oraz jej prawom	• wypowiedzieć się na temat symbolicznego i uniwersalnego charakteru wspólnoty wiejskiej, przedstawionej w <i>Chłopach</i> Władysława Stanisława Reymonta	
41. i 42.	• omówić treść tomu I	• omówić rolę ziemi	• opisać walkę o ziemię	• zinterpretować	• podjąć dyskusję na temat	

		• wskazać środki artystyczne i określić ich funkcję	klasycyzmu		
33. Konteksty i nawiązania – Jan Twardowski, <i>To nieprawdziwe</i>	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego utworu • wymienić przedstawione w wierszu elementy świata przyrody i określić ich funkcję	• zinterpretować tytuł utworu • porównać kreacje podmiotów lirycznych w wierszu Jana Twardowskiego i w <i>Przedśpiwicie</i> Leopolda Staffa	• dokonać analizy wiersza pod kątem funkcji antytez, kontrastów i paradoksów • zinterpretować klamrę kompozycyjną wiersza	• omówić wymowę muralu <i>Pasterz</i> w odniesieniu do omawianych wierszy Jana Twardowskiego i Leopolda Staffa
34. W poszukiwaniu harmonii – <i>Ogród przedziwny</i> Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza • przedstawić sytuację liryczną	• wskazać elementy świadczące o niezwykłości opisanego miejsca • wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcję	• zinterpretować warstwę metaforyczną wiersza • wypowiedzieć się na temat postawy podmiotu lirycznego	• zinterpretować symbole zawarte w wierszu	• przedstawić elementy konwencji baśniowej i onirycznej w wierszu Leopolda Staffa • zaprezentować różne sposoby przedstawiania toposu ogrodu w tekstach kultury
35. Spokój odnaleziony – <i>Curriculum vitae</i> Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza	• opisać postawy podmiotu lirycznego na poszczególnych etapach życia • wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcję • omówić kompozycję wiersza w odniesieniu do definicji sonetu	• wypowiedzieć się na temat przedstawionego w wierszu wizerunku poety • odnieść przedstawiony w wierszu wizerunek poety do tradycji młodołolskiej	• zinterpretować symbolikę i metaforykę utworu	• porównać utwory <i>Curriculum vitae</i> Leopolda Staffa i <i>Polaty się żyjcie</i> Adama Mickiewicza w kontekście podsumowania życia przez artystów • przedstawić ewolucję światopoglądu poety

Interpretacja tekstu – ćwiczenia	dotyczące interpretacji tekstu	według podanych wskazówek	konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	w odczyceniu sensu utworu	zinterpretować tekst
30. Nietzscheizm w wierszu Leopolda Staffa <i>Kowal</i>	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu • określić sytuację liryczną	• omówić kompozycję wiersza • określić funkcję czasowników użytych w wierszu • odnieść definicję sonetu do kompozycji wiersza	• wskazać w wierszu elementy filozofii Friedricha Nietzschego	• zinterpretować znaczenie symboli • zinterpretować zakończenie wiersza	• omówić funkcję metonimii użytej w wierszu
31. Budowanie nastroju w poezji – <i>Deszcz</i> <i>jesienny</i> Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza • określić sytuację liryczną	• omówić kompozycję wiersza • wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcję	• omówić sposób tworzenia nastroju w wierszu • wskazać środki stylistyczne wpływające na muzyczność wiersza • wskazać powiązania pomiędzy treścią a formą wiersza	• scharakteryzować pejzaż wewnętrzny bohatera utworu • wskazać w wierszu elementy obrazowania impresjonistycznego	• wypowiedzieć się na temat przyczyn popularności motywu szatana w sztuce młodopolskiej
32. Humanistyczna afirmacja życia w <i>Przedśpiwaniu</i> Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza • określić sytuację liryczną	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić motywy i symbole wskazujące na postawę podmiotu lirycznego	• odnaleźć w wierszu elementy humanizmu, stoicyzmu i franciszkanizmu • odnaleźć w wierszu elementy	• zinterpretować tytuł wiersza • zinterpretować puente utworu	• wypowiedzieć się na temat motywu wędrówki w różnych tekstach kultury

		obrazowania impresjonistycznego			
26. Katastroficzny charakter hymnu <i>Dies irae</i> Jana Kasprowicza	• określić temat utworu	• wskazać środki językowe wykorzystane w celu przedstawienia wizji końca świata i określić ich funkcję	• wskazać w utworze postacie biblijne oraz omówić sposób ich przedstawienia w odniesieniu do tradycji literackiej i plastycznej	• przedstawić koncepcję człowieka, Boga i świata, która wyłania się z hymnu	• porównać utwór Jana Kasprowicza z hymnem <i>Czego chcesz od nas, Panie...</i> Jana Kochanowskiego
27. Franciszkańska koncepcja świata i natury w <i>Hymnie</i> św. <i>Franciszka z Asyżu</i> Jana Kasprowicza	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki • określić sytuację liryczną	• wskazać w utworze elementy modlitwy pochwalnej	• wskazać w utworze elementy filozofii św. <i>Franciszka</i> z <i>Asyżu</i> • zinterpretować zwrot rozpoczynający wiersz w kontekście całego utworu	• omówić różnice światopoglądowe pomiędzy utworami <i>Dies irae</i> i <i>Hymn św. Franciszka z Asyżu</i> • określić, w jaki sposób Jan Kasprowicz zinterpretował <i>Pieśń słoneczną</i> św. <i>Franciszka</i> z <i>Asyżu</i>	• omówić obraz Jacka Malczewskiego <i>Święty Franciszek</i>
28. Pochwała prostoty w <i>Księdze ubogich</i> Jana Kasprowicza	• omówić treść wiersza • wskazać adresata lirycznego utworu • określić sytuację liryczną	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• wskazać cechy postawy franciszkańskiej w wierszu	• wskazać elementy symbolizmu i je zinterpretować	• omówić sposób budowania melodyjności wiersza
29.	• odczytać wskazówki	• zinterpretować tekst	• wyjaśnić, czym są	• określić rolę kontekstów	• samodzielnie

Ponad słowami

							do nurtu dworskiego
22. Konteksty i nawiązania – Anna Świrszczyńska, <i>Kochanków dzieli miłość</i>	• omówić treść wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • wskazać adresata lirycznego utworu	• określić relację pomiędzy podmiotem lirycznym a adresatem lirycznym • wskazać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• wyjaśnić paradoks w tytule wiersza	• zinterpretować pierwszą zdanie wiersza • wypowiedzieć się na temat roli cielesności w wierszu	• porównać różne sposoby ukazywania miłości w wybranych tekstach kultury		
23. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	• samodzielnie zinterpretować tekst		
24. Realizm i naturalizm w sonetach <i>Z chaty</i> Jana Kasprzowicza	• omówić treść wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• omówić kompozycję wiersza i odnieść ją do definicji sonetu • wskazać elementy realizmu i naturalizmu w utworze	• odnaleźć w wierszu kontrasty i określić ich funkcję	• zinterpretować wymowę ostatniej strofy	• porównać obraz wsi wykreowany przez Jana Kochanowskiego z sonetem Jana Kasprzowicza		
25. Symboliczny obraz natury w cyklu <i>Krzak dzikiej róży</i> w <i>Ciemnych Smreczynach</i> Jana Kasprzowicza	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• omówić kompozycję wiersza i odnieść ją do definicji sonetu • wskazać w wierszu elementy	• wskazać w utworze elementy dekadentyzmu	• zinterpretować symboliczną wymowę sonetu	• omówić obrazowanie impresjonistyczne w cyklu sonetów		

w n/w... Kazimierza Przerwy-Tetmajera	lirycznego utworu		wskazać w utworze elementy dekadentyzmu		idziemy?
19. Impresjonistyczne obrazowanie w poezji – <i>Melodia mgieł nocnych</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny utworu • określić sytuację liryczną	• omówić funkcję czasowników użytych w wierszu • wskazać zmysły, na które oddziałuje utwór • określić funkcję rzeczowników nazywających ułotne elementy rzeczywistości	• wypowiedzieć się na temat barw w wierszu • podać przykłady synestezji i określić jej funkcję	• uzasadnić tezę, że twórca realizuje młodopolską ideę syntezy sztuk	
20. Konteksty i nawiązania – Andrzej Stasiuk, <i>Kuciąc</i> (fragment)	• omówić treść fragmentu tekstu	• przedstawić sposób, w jaki narrator mówi o przemijaniu • odnaleźć elementy obrazowania impresjonistycznego	• omówić relacje pomiędzy człowiekiem a naturą w tekście	• dokonać analizy sposobu przedstawienia przyrody w wybranych tekstach kultury	
21. <i>Lubię, kiedy kobieta...</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera – młodopolski obraz erotyzmu	• omówić treść wiersza • przedstawić sytuację liryczną	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• omówić sposób przedstawienia kobiety w utworze	• dokonać analizy sposobu przedstawienia natury w tekście • porównać sposób przedstawienia natury w tekście Andrzeja Stasiuka i w wierszu <i>Melodia mgieł nocnych</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera	• porównać sposób ukazania kobiet w wierszu Kazimierza Przerwy-Tetmajera i w wybranym utworze barokowym należącym

Konteksty i nawiązania – Wisława Szymborska, <i>Schyłek wieku</i>	wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	ludzi odnośnie XX wieku • wskazać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	temat przedstawionej w wierszu roli artysty	wiersza • porównać wiersz Wisławy Szymborskiej z utworem Kazimierza Przerwy- Tetmajera <i>Koniec wieku XIX</i>	temat powtarzalności historii w kontekście omawianych utworów
16. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
17. Rola artysty i funkcja sztuki w wierszu <i>Erwina l'arte!</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera	• omówić treść wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• przedstawić na podstawie wiersza wizerunek młodopolskiego artysty • wskazać środki stylistyczne w wierszu i określić ich funkcję • omówić sposób przedstawienia filistra	• przedstawić system wartości młodopolskiego artysty na podstawie wiersza • wskazać toposy i motywy wykorzystane w wierszu i określić ich funkcję • wypowiedzieć się na temat funkcji kontrastu pomiędzy filistrem a artystą	• zinterpretować funkcję tytułu i refrenu • dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza	• porównać koncepcje artysty: młodopolską i romantyczną
18. Inspiracja filozofia Arthura Schopenhauera w wierszu <i>Nie wierzę</i>	• omówić treść wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu	• wskazać w utworze środki stylistyczne • omówić kompozycję wiersza	• odnaleźć w wierszu elementy filozofii Arthura Schopenhauera	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków stylistycznych	• omówić obraz Paula Gauguina <i>Skąd przyszliśmy? Kim jesteśmy? Dokąd</i>

Ponad słowami

	• określić rodzaj narracji	• omówić kompozycję utworu • określić funkcję budowy szkatułkowej	• uzasadnić tezę, że <i>Jądro ciemności</i> jest opowiadaniem psychologicznym • omówić techniki zastosowane przy stworzeniu opisów natury	• zinterpretować symboliczne znaczenie mroku i świata w utworze i świata w utworze	w literaturze i sztukach plastycznych
12. <i>Jądro ciemności</i> Josepha Conrada jako utwór modernistyczny	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu • wymienić na podstawie wiersza doświadczenia ofiar i ograniczenia, którym one podlegają	• odnieść treść wiersza do <i>Jądra ciemności</i> Josepha Conrada • zdefiniować charakter wypowiedzi podmiotu lirycznego	• zinterpretować zakończenie utworu • zinterpretować wymowę utworu	• odnieść znaczenie mroku i świata w utworze do tradycyjnych sposobów ich interpretacji
13. Konteksty i nawiązania – Julia Hartwig, <i>W jądrze ciemności</i>	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu • wymienić na podstawie wiersza doświadczenia ofiar i ograniczenia, którym one podlegają	• odnieść treść wiersza do <i>Jądra ciemności</i> Josepha Conrada • zdefiniować charakter wypowiedzi podmiotu lirycznego	• zinterpretować zakończenie utworu • zinterpretować wymowę utworu	• wypowiedzieć się na temat istoty zła przedstawionej w wierszu Julii Hartwig i opowiadaniu Josepha Conrada
14. Poszukiwanie leku na ból istnienia w wierszu Kazimierza Przerwy-Tetmajera <i>Koniec wieku XIX</i>	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu • omówić kompozycję wiersza i określić jej funkcję • wskazać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• wskazać cechy wspólne wiersza i filozofii Arthura Schopenhauera • scharakteryzować na podstawie wiersza światopogląd dekadenski	• wypowiedzieć się na temat przedstawionego w wierszu portretu pokolenia	• porównać wiersz Kazimierza Przerwy-Tetmajera z <i>Oddą do młodości</i> Adama Mickiewicza
15.	• omówić treść wiersza	• wymienić oczekiwania	• wypowiedzieć się na	• zinterpretować puentę	• podjąć dyskusję na

Ponad słowami

Francuscy poeci przekleci – Paul Verlaine	• określić typ liryki • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	podstawie utworu, czym powinno charakteryzować się prawdziwe dzieło sztuki	elementy, jakich powinien wystrzegać się poeta modernistyczny	elementy impresjonistyczne	wcześniej koncepcje sztuki (sformułowane przez Arystotelesa, Horacego, Jana Kochanowskiego, Adama Mickiewicza) z koncepcją Paula Verlaine'a • wypowiedzieć się na temat muzyczności w poezji
10. Człowiek i człowieczeństwo w <i>Jądrze ciemności</i> Josepha Conrada	• omówić treść utworu • wskazać narratora tekstu	• opisać przedstawione w utworze relacje pomiędzy kolonizatorami a mieszkańcami Afryki • przedstawić sylwetkę Kurtza i omówić jego przemianę	• wypowiedzieć się na podstawie utworu na temat okoliczności, w których dochodzi do głosu ciemna strona natury człowieka • zinterpretować komentarze Marlowa pod adresem Europejczyków	• dokonać analizy relacji pomiędzy Marlowem a Kurtzem • zaprezentować przedstawioną w utworze koncepcję ludzkiej natury	• przedstawić zdobyte informacje na temat Konga Belgijskiego • podjąć dyskusję na temat przedstawionej w utworze koncepcji ludzkiej natury
11. W stronę ciemności – <i>Jądro ciemności</i> Josepha Conrada	• scharakteryzować Marlowa i Kurtza	• omówić przemianę Marlowa w kontekście rozmowy z narzeczoną Kurtza	• zinterpretować tytuł tekstu	• odnieść motyw katabazy do treści utworu • zinterpretować wyprawę Marlowa w sensie geograficznym, psychologicznym i moralnym	• wypowiedzieć się na podstawie informacji z różnych źródeł na temat konsekwencji kolonizacji • przygotować prezentację na temat motywu katabazy

nowoczesnej	modernistycznej	• zilustrować przykładami cechy nowych kierunków w sztuce	najważniejszych artystów modernistycznych • wymienić najważniejsze dzieła młodości i modernistyczne	reprezentujących impresjonizm i symbolizm • opisać zmiany, jakie zaszły w teatrze na przełomie wieków XIX i XX	• zreferować wpływ Konstantego Stanisławskiego na technikę gry aktorskiej
MŁODA POLSKA – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
6. Wprowadzenie do literatury modernizmu – Charles Baudelaire	• wymienić nurty w sztuce, które znalazły swoje odzwierciedlenie w literaturze • omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	• zdefiniować pojęcia: <i>symbolizm</i> , <i>impresjonizm</i> , <i>ekspresjonizm</i> , <i>klasycyzm</i> , <i>naturalizm</i> , <i>synestezja</i> • wskazać w utworze środki stylistyczne i omówić ich funkcję • wskazać w utworze elementy dekadentyzmu	• opisać wpływ nowych kierunków sztuki na literaturę • sformułować tezę interpretacyjną • przedstawić symboliczne znaczenie padliny • omówić funkcję puenty wiersza • odnaleźć w wierszu motyw <i>vanita</i> i określić jego funkcję	• omówić sposób zastosowania nowych kierunków sztuki w literaturze i dokonać jego analizy • dokonać analizy językowej opisu padliny w wierszu • zinterpretować wymowę wiersza	• omówić zjawisko krytyki literackiej w okresie Młodej Polski • omówić konwencję turpistyczną w wierszu • porównać wiersz z obrazem Rembrandta <i>Rozpięty wół</i>
8. Francuscy poeci przekleci – Arthur Rimbaud	• omówić treść wiersza • opisać sytuację liryczną	• wskazać w utworze środki językowe i określić ich funkcję	• sformułować tezę interpretacyjną • odnaleźć w wierszu motyw <i>homo viator</i> i określić jego funkcję	• zinterpretować przesłanie wiersza • wskazać elementy symboliczne i zinterpretować ich znaczenie	• podjąć dyskusję na temat archetypicznego obrazu dzieciństwa
9.	• omówić treść wiersza	• wyjaśnić na	• wymienić	• wskazać w utworze	• porównać poznane

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – Ponad słowami klasa 4

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Magdaleny Lotterhoff, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Ponad słowami* w klasie 4. Wymagania dostosowano do szóstostopniowej skali ocen.

* zakres rozszerzony

☐	material obligatoryjny
☐	material fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
WSPÓŁCZESNOŚĆ – O EPOCE					
2. Współczesna rzeczywistość	- określić początek epoki - wskazać wydarzenia historyczne oraz inne czynniki, które ukształtowały epokę	zaprezentować najważniejsze wydarzenia w powojennej historii Polski i omówić ich wpływ na kulturę	- omówić zjawisko globalizacji - wypowiedzieć się na temat rewolucji informacyjnej i jej znaczenia we współczesnym świecie	- wypowiedzieć się na temat funkcjonowania demokracji i przestrzegania praw człowieka we współczesnym świecie - wypowiedzieć się na temat życia codziennego w okresie PRL-u - omówić wpływ przemian społecznych na kulturę światową	- wypowiedzieć się na temat przemian w życiu codziennym po II wojnie światowej - wypowiedzieć się na temat życia codziennego w okresie PRL-u - omówić wpływ przemian społecznych na kulturę światową
3. Filozofia współczesna	wymienić najważniejsze kierunki filozoficzne współczesności	zreferować założenia współczesnych nurtów filozoficznych	omówić relacje pomiędzy filozofią a rzeczywistością współczesną	podjąć dyskusję na temat współczesnych nurtów filozoficznych	omówić założenia postmodernizmu
4. i 5. Sztuka współczesna	- wymienić cechy dominujących w epoce stylów sztuki - omówić nowe formy artystyczne	- rozpoznać na przykładach dominujące style sztuki współczesnej - wymienić nazwiska najważniejszych twórców epoki i rozpoznać ich dzieła	- wskazać najważniejsze tendencje we współczesnej muzyce rozrywkowej i jej odmiany - wskazać dominujące tendencje w teatrze	przeanalizować wybrane dzieła sztuki na podstawie podanych kryteriów	wskazać najważniejsze cechy architektury postmodernistycznej

Ponad słowami

		współczesnym		
		WSPÓŁCZESNOŚĆ – TEKSTY Z EPOKI		
6. Wprowadzenie do literatury współczesnej	• wymienić tendencje we współczesnej literaturze światowej	• wskazać najważniejsze tendencje w historii kina powojennego	• wskazać najważniejsze tendencje w literaturze polskiej i omówić ich związek z wydarzeniami historycznymi	• wymienić i scharakteryzować tematy dominujące w literaturze polskiej
7. Poeta zanurzony w tradycji – liryka Stanisława Balińskiego *	• zrelacjonować treść wierszy <i>Romans wieczorny i Monument</i>	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego w obu wierszach	• wskazać aluzje i nawiązania do epok i konwencji literackich	• zinterpretować znaczenie motywów pojawiających się w wierszach
*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• omówić sposób ukazania motywu natury w wierszu <i>Romans wieczorny</i>	• omówić sposób ukazania motywu natury w wierszu <i>Romans wieczorny</i>	• porównać wiersz <i>Romans wieczorny</i> ze <i>Świtezianką</i> Adama Mickiewicza	• omówić wykorzystanie toposu natury w różnych tekstach literackich na przestrzeni epok
8. Nostalgia w powojennej twórczości Kazimierza Wierzyńskiego *	• zrelacjonować treść wierszy <i>Zapach i Kufer</i>	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w wierszach	• wskazać obecne w wierszach elementy poezji romantycznej	• zinterpretować metaforykę utworów
*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• zaprezentować sytuację liryczną wierszy	• wskazać konteksty historycznoliterackie	• odnieść wymowę wiersza do doświadczeń współczesnych emigrantów	• zinterpretować symboliczne znaczenie strychu i kufra w wierszu <i>Kufer</i>
9. Powieść-świadek – <i>Droga donikąd</i> Józefa Mackiewicza (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść poznanych fragmentów	• wskazać realia historyczne opisane w powieści	• wskazać i omówić fragmenty opisujące życie bohaterów w przestrzeni	• porównać wiersz <i>Kufer</i> z utworem Cypriana Kamila Norwida pt. <i>Moja piosenka</i> [III]
				• zinterpretować wiersz <i>Kufer</i> jako dialog z tradycją romantyczną

Ponad słowami

	reportażu w powieści • wskazać konteksty historyczne	zswietyzowanej		
10. Bohaterowie i ich wybory – <i>Droga donikąd</i> Józefa Mackiewicza (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować działania bohaterów • omówić różne spojrzenia bohaterów na nową polityczną rzeczywistość • wskazać konteksty społeczne, historyczne	• zrekonstruować światopogląd bohaterów na podstawie ich słów i zachowań	• zinterpretować tytuł powieści • zaprezentować uniwersalną wymowę powieści	• przeanalizować różne sposoby przedstawienia motywu drogi w tekstach literackich
11. i 12. <i>Dżuma</i> Alberta Camusa – różne poziomy odbioru powieści (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść powieści	• uzasadnić, w oparciu o tekst, możliwość odczytania utworu jako opowieści o chorobie, wojnie, systemie totalitarnym, ogólnym problemie zła w świecie	• zinterpretować zakończenie utworu	• porównać koncepcję ludzkiego losu przedstawioną w <i>Dżumie</i> Alberta Camusa i <i>Procesie</i> Franza Kafki
13. i 14. Bohaterowie w konfrontacji ze złem – <i>Dżuma</i> Alberta Camusa (lektura obowiązkowa)	• scharakteryzować życie nieszczytnych Oranu przed dżumą i w trakcie epidemii	• zinterpretować historię Jeana Tarrou	• rozpatrzyć postawę doktora Rieux w kontekście filozofii egzystencjalnej • dokonać analizy kazań ojca Paneloux	• dokonać analizy etosu lekarskiego • scharakteryzować postać lekarza w wybranych utworach literackich
15. <i>Dżuma</i> Alberta Camusa – książka artystyczny utworu	• wskazać różne formy narracji w powieści	• wypowiedzieć się na temat stosunku narratora do bohaterów oraz bohaterów drugoplanowych	• omawia funkcję uniwersalizacji czasu i przestrzeni w powieści	
16. Motyw zła w literaturze	• wymienić utwory, w których pojawił się motyw zła	• omówić różne sposoby opisywania zła w utworach literackich	• przeanalizować sposób ukazania zła w różnych tekstach kultury	

17. Kreowanie świata poprzez słowo – II/ <i>środku życia</i> Tadeusza Różewicza *	• przedstawić sytuację liryczną	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w wierszu	• wykorzystywać odpowiednie konteksty w interpretacji kreacji podmiotu lirycznego • omówić funkcję środków językowych w budowaniu przesłania wiersza	• zinterpretować symbolikę noża i cieleba w kontekście utworu • zinterpretować zakończenie wiersza	• dokończyć analizę sposobu funkcjonowania toposu o grodu w kontekście innych tekstów kultury
18. Dialog z kulturą w wierszu Tadeusza Różewicza *	• przedstawić sytuację liryczną • przytoczyć kontekst mitologiczny – mit o Dedalu i Ikarze	• wskazać powiązania pomiędzy obrazem a wierszem • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście	• omówić reinterpretację mitu dokonaną przez Piotra Bruegla • omówić stosunek podmiotu lirycznego do ikara w pierwszej i drugiej części wiersza • określić funkcję środków językowych użytych w wierszu	• zinterpretować znaczenie tytułu • omówić wykorzystanie toposu Ikarza w różnych tekstach literackich na przestrzeni epok	• porównać przesłanie wierszy <i>Prawa i obowiązki</i> Tadeusza Różewicza i <i>Musee des Beaux Arts</i> Wystana Hugh Audena
19. Poeta wobec braku Boga – <i>hez</i> Tadeusza Różewicza *	• przedstawić sytuację liryczną	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • wskazać powiązania biblijne obecne w wierszu	• wskazać konteksty filozoficzne	• zinterpretować początek utworu • zinterpretować wiersz w kontekście filozofii egzystencjalnej i nietszcheańskiej tezy „Bóg umarł”	• wypowiedzieć się na temat wiersza w kontekście dialogu z tradycją biblijną
*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.					
20. i 21. Współczesne piekło – <i>brama</i> Tadeusza Różewicza * i <i>Epitafium dla Włodzimierza Wysockiego</i> Jacka Kaczmarskiego *	• opisać przestrzeń przedstawioną w wierszu • wskazać aluzję literacką w wierszu Różewicza i Kaczmarskiego	• wskazać elementy groteski w wierszu Różewicza • wskazać i omówić kontekst historyczny w piosenkach Kaczmarskiego • wskazać środki językowe w	• określić funkcję groteski w wierszu Różewicza • określić funkcję środków językowych w piosenkach • omówić wykorzystanie nawiązań do <i>Boskiej komedii</i> Dantego w	• zinterpretować symboliczne znaczenie bramy w kontekstach: religijnym, literackim, historycznym	• omówić funkcję nawiązań do <i>Hamleta</i> Williama Szekspira w wierszu Tadeusza Różewicza

*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	Kaczmarek • zrelacjonować treść piosenki Jacka Kaczmarek	piosenki Jacka Kaczmarek	różnych tekstach literackich na przestrzeni epok	• zinterpretować znaczenie wizji piekła przedstawionych w obu tekstach • zinterpretować zakończenie piosenki Jacka Kaczmarek	
22. Poetycki pomnik – <i>Matka odchodzi</i> Tadeusza Różewicza* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• zrelacjonować treść fragmentów • wskazać środki językowe użyte we fragmentach i określić ich funkcję	• wypowiedzieć się na temat kreacji narratora i podmiotu lirycznego • wskazać środki językowe użyte w podanych fragmentach • wskazać w tekście cechy literatury funeralnej • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	• omówić sposób opisywania matki w podanych fragmentach • omówić sposób przedstawienia emocji w podanych fragmentach • określić funkcję środków językowych użytych w podanych fragmentach • porównać język liryki z językiem prozy we fragmentach • omówić wykorzystanie toposu matki w różnych tekstach literackich na przestrzeni epok	• omówić sposób przedstawienia samotności osoby umierającej • zinterpretować przesłanie wiersza	• dokonać analizy sposobu przedstawienia starości w różnych tekstach kultury
23. <i>Kartoteka</i> Tadeusza Różewicza – wprowadzenie do analizy utworu (lektura uzupełniająca)	• wskazać w <i>Kartotece</i> cechy zaczerpnięte z tradycji dramaturgicznej	• omówić funkcję didaskaliów • wskazać elementy oniryczne w utworze • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	• omówić funkcję fragmentarycznej kompozycji dramatu	• wyjaśnić, w jaki sposób <i>Kartoteka</i> realizuje założenia teatru otwartego • wyjaśnić znaczenie tytułu	• odnieść konwencję oniryczną, zastosowaną w utworze, do innych tekstów kultury
24. Wśród bohaterów <i>Kartoteki</i> (lektura uzupełniająca)	• wymienić bohaterów pojawiających się w utworze i wyjaśnić,	• omówić kreację postaci • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście	• określić funkcję środków językowych • określić funkcję chóru • określić funkcję groteski	• omówić kreację Bohatera – przedstawionego w samotności i wśród	• wypowiedzieć się na temat funkcji fragmentów metatekstowych

	jaka pełnią funkcję w dramacie	• wskazać elementy groteski w dramacie • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	• omówić funkcję didaskaliów	innych postaci • omówić sposób konstruowania postaci w dramacie	
25. <i>Kartoteka</i> – diagnoza współczesności (lektura uzupełniająca)	• ułożyć życiorys Bohatera na podstawie informacji znajdujących się w tekście	• wskazać doświadczenia generacyjne, które dzielą bohaterów • wskazać w tekście elementy języka propagandy • wskazać konteksty historyczne, społeczne i literackie	• omówić stosunek Bohatera do świata • omówić wpływ przeszłości na Bohatera	• wypowiedzieć się na temat nieufności Bohatera wobec języka utworze • omówić funkcję przestrzeni scenicznej w utworze	
26. <i>Kartoteka</i> Tadeusza Różewicza – konteksty powiązane z utworem	• wymienić konteksty powiązane z utworem	• zaprezentować wybrane konteksty	• zinterpretować znaczenia wynikające z intertekstualnego odczytania utworu	• przeanalizować sposób przedstawienia podobnego motywu w <i>Kartoteczce</i> i przywołanych kontekstach • przywołać konteksty literackie z listy lektur obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego i wyjaśnić ich rolę w odczytaniu sensu utworu	
27. Obraz państwa totalitarnego w <i>Roku 1984</i> George'a Orwell'a (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść powieści • zaprezentować ministerstwa Oceanii i zakres ich działalności	• zaprezentować podział społeczny Oceanii i scharakteryzować przestępstwa, w której rozgrywa się akcja antyutopii • wymienić i omówić sposoby sprawowania kontroli nad obywatelami • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	• omówić rolę Emmanuela Goldsteina w procesie kreacji państwa totalitarnego • omówić funkcję konfliktów zbrojnych w procesie kształtowania się państwa totalitarnego • przywołać konteksty kulturowe, historyczne i społeczno-polityczne	• wypowiedzieć się na temat relacji między ludzkich w państwie totalitarnym • odnieść rzeczywistość przedstawioną w powieści do realiów stalinowskich	
28. Kondycja	• scharakteryzować	• zaprezentować, na	• wyjaśnić przyczyny	• zinterpretować	• podjąć dyskusję na

człowieka i człowieczeństwo w warunkach państwa totalitarnego (lektura obowiązkowa)	Winstona i Julię	czym polega wolność według Winstona i jak postrzega ją Julia • zaprezentować, na czym polega bunt bohaterów • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	różnych sposobów postrzegania wolności przez bohaterów • omówić koncepcję człowieczeństwa na podstawie ostatniej rozmowy Winstona z O'Brienem • przywołać konteksty literackie dotyczące człowieczeństwa i wolności	słowa Winstona • zinterpretować zakończono powieści	temat człowieczeństwa w kontekście innych tekstów kultury
29. Językowy obraz świata – nowomowa w <i>Roku 1984</i> Orwella (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić, na czym polega kontrola nad przeszłością • scharakteryzować nowomowę	• wyjaśnić, na czym polega <i>dwójmyślenie</i> • wyjaśnić funkcję redukcji słownictwa w procesie indoktrynacji	• omówić funkcję kontroli przeszłości w państwie totalitarnym	• w kontekście lektury wyjaśnić znaczenie słów Ludwiga Wittgensteina	• dokonać analizy przemówień autorytarnych przywódców w kontekście orwellowskiej nowomowy
30. <i>Rok 1984</i> George'a Orwella – konteksty	• porównać metody prześledzenia opisane w <i>Roku 1984</i> z metodami śledczymi przedstawionymi w <i>Innym świecie</i> Gustawa Herlinga- Grudzińskiego	• przywołać obrazy antyutopii w znanych sobie filmach • zaprezentować literackie obrazy władzy totalitarnej w znanych sobie tekstach literackich	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny • omówić adaptacje książki Orwella	• przeanalizować plakaty propagandowe i porównać je z obrazem świata przedstawionym przez Orwella	• przywołać szerokie konteksty i nawiązania
31. Motyw utopii w literaturze	• wymienić utwory, w których zawarty jest motyw utopii	• rozpoznać i skatęgoryzować realizacje motywu utopii w opisanych utworach	• omówić różne sposoby przedstawiania utopii w utworach literackich	• przeanalizować sposób ukazania utopii w utworach literackich	• omówić motyw utopii pojawiający się w lekturach obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego
32. Kto przyniesie światu moralne ocalenie? – <i>Traktat</i> moralny Czesława	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata	• określić tematykę <i>Traktatu</i> <i>moralnego</i> • omówić kreację podmiotu lirycznego	• wyjaśnić, w jaki sposób została przedstawiona relacja człowiek – historia • omówić zaproponowany	• zinterpretować zakończono traktatu	• uzasadnić tezę o erudycyjności poezji Miłosza

Miłosza (lektura obowiązkowa)	lirycznego	• wskazać w tekście postawę, którą zaleca poeta wobec wszelkich idei, teorii, programów • wskazać wykorzystane w utworze zabiegi retoryczne	przez podmiot liryczny sposób ocalenia moralnego • omówić funkcję zabiegów retorycznych		
33. Odezwa do rządzających – <i>Króly skrzywdzicieś</i> Czesława Miłosza* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• przedstawić sytuację liryczną • wskazać adresata utworu	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • przedstawić zawartą w utworze koncepcję artysty i sztuki	• omówić funkcję zastosowanej w utworze liryki apelu • wskazać konteksty literackie odnoszące się do roli poety w zbiorowości	• zinterpretować ostatni wers utworu • zinterpretować przesłanie utworu • podjąć dyskusję na temat aktualności wiersza	• odnaleźć aluzję literacką w wierszu i określić jej funkcję
34. <i>Ars poetica?</i> Czesława Miłosza – dialog z tradycją* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• zrelacjonować treść wiersza	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać w tekście fragmenty mówiące o problemach związanych z aktem tworzenia dzieła literackiego • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw poety	• omówić sposób przedstawienia artysty w wierszu • wyjaśnić, jaka, według podmiotu lirycznego, powinna być relacja między formą a treścią dzieła • scharakteryzować język wywodu poetyckiego • wskazać konteksty dotyczące ujęcia motywu <i>ars poetica</i>	• omówić sposób przedstawienia motywu poety w różnych utworach literackich	• wyjaśnić, na czym polega aluzyjny charakter wiersza
35. O społecznej i intymnej roli języka – <i>Moja wierna mowa</i> Czesława Miłosza* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw ojczyzny	• omówić kontekst historyczny utworu • omówić kontekst biograficzny utworu • omówić powiązania pomiędzy kontekstem biograficznym i historycznym a treścią utworu • omówić sposób	• zinterpretować metaforę utworu • zinterpretować ostatnią strofę wiersza	• odnieść przesłanie wiersza do piramidy nienawiści Gordona Allporta

obowiązkowe.			przedstawienia motywu ojczyzny w różnych utworach literackich		
36. Odwrocony topos raju – <i>Nad strumieniem</i> Czesława Miłosza*	• przedstawić sytuację liryczną • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw raju	• określić funkcję środków językowych • omówić sposób przedstawienia natury w wierszu • wyjaśnić, na czym polega paradoksalny charakter piękna • omówić odwołanie do motywu raju w utworze • wskazać konteksty literackie dotyczące kreacji świata	• zinterpretować zakończenie utworu • omówić sposób przedstawienia motywu raju w różnych utworach literackich	• określić relacje pomiędzy podmiotem lirycznym a światem natury • omówić sposób ukazania motywu raju w lekturach obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego
37. Poetycki obraz Apokalipsy – <i>U wrót doliny</i> Zbigniewa Herberta*	• przedstawić sytuację liryczną • wskazać kontekst biblijny • zaprezentować różne postawy ludzkie wobec nieumierającego	• omówić kreację podmiotu lirycznego • określić rodzaj stylów językowych zestawionych ze sobą w utworze • wskazać kontekst historyczny – II wojnę światową, obozy koncentracyjne • wskazać konteksty kulturowe	• omówić znaczenie czasu i przestrzeni w wierszu • omówić stosunek bohaterów wiersza do innych ludzi, zwierząt i przedmiotów • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw sądu ostatecznego	• wypowiedzieć się na temat uniwersalnej wymowy wiersza • omówić sposób przedstawienia motywu sądu ostatecznego w różnych utworach literackich	• dokonać analizy aluzji biblijnych obecnych w tekstach kultury • omówić motywy apokaliptyczne obecne w innych tekstach kultury • wypowiedzieć się na temat twórczości Zbigniewa Herberta w kontekście jego biografii • podjąć dyskusję na temat znaczenia twórczości Herberta dla rozwoju literatury polskiej
38. Konfrontacja dwóch koncepcji sztuki – <i>Apollo i Marsjasz</i> Zbigniewa Herberta*	• przedstawić sytuację liryczną • zrelacjonować mit o Apollu i Marsjaszu • określić rodzaj liryki	• określić, jaką koncepcję sztuki symbolizuje Apollo, a jaką – Marsjasz • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście	• omówić kreację Apolla w wierszu Herberta • omówić sposób przedstawienia Marsjasza • omówić funkcję	• zinterpretować początkowe wersy utworu • zinterpretować zakończenie wiersza	• wypowiedzieć się na temat różnych koncepcji sztuki

*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.				kontrastowego zestawienia Apolla i Marsjasza	• wypowiedzieć się na temat dwóch koncepcji sztuki przedstawionych w wierszu	
39. Dlaczego klasycy Zbigniewa Herberta – manifest artystyczny poety	• przedstawić sytuację liryczną • określić rodzaj liryki	• wskazać części kompozycyjne utworu • zaprezentować kontekst historyczny wiersza • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście	• wypowiedzieć się na temat postawy Tukidydesa • skonfrontować ze sobą postawy Tukidydesa i współczesnych dowódców • określić artystyczne credo poety poprzez udzielenie odpowiedzi na pytanie zawarte w tytule	• zinterpretować ostatnią strofę • podjąć dyskusję na temat roli i zadań sztuki w kontekście utworu	• wskazać szerokie konteksty i nawiązania	
*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.						
40. Refleksje na temat historii i kultury – <i>Akropol</i> Zbigniewa Herberta*	• zrelacjonować treść eseju	• wskazać cechy gatunkowe eseju w tekście • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście	• omówić, opisane przez Herberta, doświadczenie podróży • wyjaśnić, na czym polegały obawy poety przed konfrontacją z Akroplem • określić funkcję środków językowych użytych w tekście	• zinterpretować tytuł zbioru <i>Labyrinth nad morzem</i>	• omówić refleksje poety na temat współczesnego oglądu sztuki greckiej	
*W podstawie programowej wybrany esej tego poety jest wskazany jako obowiązkowy.						
41. O postawie wyprostowanej – <i>Przesłanie Pana Cogito</i>	• określić sytuację liryczną w wierszu • wskazać adresata lirycznego	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać konteksty filozoficzne w odniesieniu do kreacji podmiotu lirycznego • na podstawie wiersza stworzyć kodeks moralny <i>człowieka wyprostowanego</i>	• określić funkcję wykorzystanych w wierszu kontekstów kulturowych • określić funkcję wykorzystanych w wierszu środków językowych • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw mędrca	• zinterpretować metaforykę wiersza • omówić sposób przedstawienia motywu mędrca w różnych utworach literackich	• odnaleźć aluzje biblijne i odczytać ich metaforyczne znaczenie • zinterpretować wiersz uwzględniając konteksty historyczny i polityczny • scharakteryzować Pana Cogito jako dziedzica kultury europejskiej	
42. Poeta w czasie	• zaprezentować sytuację	• omówić kreację podmiotu	• omówić sytuację	• zinterpretować	• porównać sposób	

wojennym – Raport z obłądanego miasta Złiguwa Herberta	liryczną przedstawioną w utworze	lirycznego	egzystencjalną człowieka żyjącego w obłądanym mieście	metaforę obłąkania w kontekście innych utworów literackich	przedstawienia obłąkania w wierszu Herberta i Dziwnie Alberta Camusa, uwzględniając konteksty filozoficzne
43. Poetycka pokuta – Rehabilitacja Wisławy Szymborskiej* *W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.	• zrelacjonować treść wiersza	• odpowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego, uwzględniając kontekst biograficzny • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście	• egzystencjalną człowieka żyjącego w obłądanym mieście • omówić sposób przedstawienia kronikarza w wierszu Herberta i Dziwnie Alberta Camusa • omówić funkcję kontekstów historycznych w wierszu	• interpretować wiersz w kontekście historycznym i w odniesieniu do prawd uniwersalnych • zinterpretować zakończenie wiersza	• zaprezentować utwory, w których pojawia się aluzja do Hamleta Williama Szekspira • omówić sposoby funkcjonowania motywów zaczerpniętych z Hamleta Williama Szekspira w różnych utworach literackich • odnieść treść wiersza do szerokiego kontekstu kulturowego
44. Człowiek wobec natury – Rozmowa z kamieniem Wisławy Szymborskiej* *W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.	• wymienić cechy charakterystyczne dla twórczości Wisławy Szymborskiej • zrelacjonować treść wiersza	• omówić kompozycję wiersza • odpowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego	• omówić specyfikę twórczości Wisławy Szymborskiej • omówić funkcję powtórzeń • odpowiedzieć się na temat wywołującego się z utworu obrazu człowieka	• zinterpretować sformułowane przez kamień argumenty • podjąć dyskusję na temat zawartej w wierszu koncepcji człowieczeństwa	
45. Poetycki akt kreacji – Radosć pisania Wisławy Szymborskiej* *W podstawie programowej wybrane	• opisać świat wykreowany przez poetkę	• omówić kreację podmiotu lirycznego • wskazać środki językowe służące do wykreowania efektu plastyczności i zmysłowości	• porównać zaprezentowany w wierszu świat poetki ze światem realnym • omówić motyw poetki kreatora w odniesieniu do wiersza i innych utworów literackich	• zinterpretować metaforę wiersza • zinterpretować tytuł utworu • zinterpretować puente utworu	

now
era

			<i>theatrum mundi</i>			
*W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.						
49. Namysł nad fenomenem zła – <i>Nienawiść</i> Wisławy Szymborskiej*	wskazać przedstawione w wierszu przyczyny istnienia nienawiści i skutki jej działań	- wskazać środki językowe użyte w tekście - scharakteryzować tytułową nienawiść - wskazać konteksty historyczne i społeczne, które łączą się z problematyką utworu	- określić funkcję środków językowych - odnieść problematykę wiersza do zakończenia <i>Dziuny</i> Alberta Camusa - omówić funkcję zastosowanej w wierszu ironii	- zinterpretować metaforę wiersza - sformułować uniwersalne przesłanie wiersza - zinterpretować zakończenie utworu	omówić sposób przedstawienia toposu <i>theatrum mundi</i> w różnych utworach literackich	scharakteryzować twórczość Wisławy Szymborskiej
*W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.						
50. Kochankowie jako motyw literacki – *** [<i>Jestem Julią...</i>] Haliny Poświatowskiej*	zaprezentować sytuację liryczną w wierszu	- wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego - wskazać środki językowe użyte w tekście - wskazać utwory, w których pojawia się motyw kochanków	- omówić sposób przeżywania miłości przez podmiot liryczny - omówić sposób mówienia o miłości – w kontekście biologicznym i kulturowym - omówić tragizm podmiotu lirycznego - zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw kochanków	- zinterpretować znaczenie specyficznej kompozycji wiersza - omówić sposób przedstawienia motywu kochanków w różnych utworach literackich	omówić sposób ukazania motywu kochanków w lekturach obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego	
*W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.						
51. Śmierć i miłość w wierszu ***[<i>Zawsze kiedy chcę żyć krzyczę...</i>] Haliny Poświatowskiej*	- zaprezentować sytuację liryczną w wierszu - określić rodzaj liryki	- wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w kontekście biograficznym - zaprezentować concept, na podstawie którego poetka konstruuje swój wiersz	- omówić sposób przedstawienia motywów miłości i śmierci w wierszu - zaprezentować utwory, w których pojawia się topos <i>vanitas</i>	- zinterpretować użytą w wierszu grę słów - zinterpretować puentę utworu - omówić sposób przedstawienia toposu <i>vanitas</i> w różnych utworach literackich	omówić sposób ukazania toposu <i>vanitas</i> w lekturach obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego	
*W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są						

Ponad słowami

era
nova

Ponad słowami

programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.						
55. <i>namizowywanie</i> – deklaracja poetycka Miłona Białoszewskiego *	• wyjaśnić znaczenie neologizmów użytych w wierszu	• na podstawie wiersza sformułować prośbę, z jaką podmiot liryczny zwraca się do muzy • dokonać analizy słowotwórczej neologizmów, utworzonych przez Białoszewskiego • wskazać konteksty literackie odnoszące się do wykorzystania motywu muzy	• wyjaśnić, na czym polega lingwistyczny charakter wiersza • wskazać związek pomiędzy budową neologizmów a problematyką wiersza • wyjaśnić, z czego wynika żartobliwy charakter wiersza <i>namizowywanie</i>	• rozpoznać główny problem w tekście	• zinterpretować motyw muzy użyty w wierszu i w kontekście mitologicznym	• wypowiedzieć się na temat zmagania poetów z materią słowa, przywołując szerokie konteksty i nawiązania
*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• uporządkować informacje zawarte w tekście	• przetworzyć informacje zawarte w tekście			• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autorki • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę z tezami postawionymi przez autorów
57. i 58. Temat śmierci w poezji Jarosława Marka Rymkiewicza* (<i>Na ciałko moje gdy umiera, Moje dzieło pośmiertne, Ogród w Milanówku – poezja brzoź i kotów</i>)	• zaprezentować sytuację liryczną ukazaną w wierszach • określić gatunek literacki utworu <i>Na ciałko moje gdy umiera</i>	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w wierszach • wskazać elementy naturalizmu w wierszu <i>Na ciałko moje gdy umiera</i> • wskazać słowa kluczowe w każdym z omawianych wierszy • wskazać cechy gatunkowe sonetu w wierszu <i>Na ciałko moje gdy umiera</i> • wskazać konteksty historycznoliterackie,	• wskazać nawiązania do poezji barokowej w wierszu <i>Na ciałko moje gdy umiera</i> • omówić sposób wykorzystania toposów <i>vanitas</i> i <i>memento mori</i> w wierszu <i>Na ciałko moje gdy umiera</i> • odnieść przesłanie wiersza <i>Moje dzieło pośmiertne</i> do toposu <i>exegi monumentum</i> • omówić groteskowy charakter utworu <i>Na ciałko moje gdy umiera</i>	• zinterpretować metaforykę w omawianych utworach • wskazać inne utwory literackie o charakterze autotematycznym i omówić je w kontekście wiersza <i>Moje dzieło pośmiertne</i> • omówić symbolikę trumny w wierszu <i>Moje dzieło pośmiertne</i> • omówić topos ogrodu w wierszu Rymkiewicza	• omówić neoklasycystyczny charakter twórczości Rymkiewicza • omówić topos idylli w kontekście eseju Jarosława Marka Rymkiewicza	
*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.						

Ponad słowami

obowiązkowe.	literackie i kulturowe	• omówić znaczenie słów kluczy i symboli w wierszu <i>Ogród w Milanówku – poezja brzóz i kotów</i> • omówić relację człowieka ze światem natury w wierszu <i>Ogród w Milanówku – poezja brzóz i kotów</i>	i w innych, znanych sobie, tekstach kultury	
59. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	• samodzielnie zinterpretować tekst, wykorzystując szerokie konteksty
60. <i>Współzucie</i> Sławomira Mrożka – mechanizmy działania ludzkiej psychiki *W podstawie programowej wybrane opowiadania tego twórcy są wskazane jako obowiązkowe.	• zrelacjonować treść opowiadania • określić rodzaj narracji	• wypowiedzieć się na temat narratora • określić problematykę opowiadania • wskazać elementy ironii i grotesku w utworze	• zinterpretować puentę opowiadania • omówić obraz ludzkiej natury, który wyłania się z utworu	• podjąć polemikę z przesłaniem utworu
61. Realne i metaforyczne więzienie w opowiadaniu <i>Mój przyjaciel nieznałomy</i> Sławomira Mrożka *W podstawie programowej wybrane opowiadania tego twórcy są wskazane jako obowiązkowe.	• scharakteryzować narratora • określić problematykę opowiadania • wskazać środki językowe użyte w tekście • wskazać ironię • wskazać konteksty społeczno-polityczne i kulturowe	• określić funkcję środków językowych • omówić funkcję zacytowanego fragmentu <i>Hamleta</i> Williama Szekspira • wypowiedzieć się na temat postawy moralnej narratora • określić funkcję ironii w tekście • omówić symboliczne znaczenie gołębia	• zinterpretować założenie utworu • zinterpretować tytuł opowiadania • zinterpretować utwór w kontekście państwa totalitarnego • odnieść symboliczne znaczenie gołębia do problematyki utworu	• omówić różne sposoby ukazania motywu szatana w różnych tekstach kultury
62. i 63. Dramat o	• opisać przestrzeń	• scharakteryzować	• zinterpretować utwór	• wskazać elementy

rodziny i społeczeństwo – <i>Tango</i> Sławomira Mrożka (lektura obowiązkowa)	sceniczną • zrelacjonować treść dramatu	bohaterów dramatu • zaprezentować bohaterów dramatu jako reprezentantów grup społecznych	odwroćcie ról w świecie <i>Tanga</i> • omówić wyrażający się z dramatu obraz rodziny i stosunków międzyludzkich • omówić relacje pomiędzy członkami rodziny a Edkiem w kontekście problematyki społecznej • omówić postawy poszczególne członków rodziny jako reprezentantów różnych postaw społecznych	jako dramat rodzinny • zinterpretować zakończenie utworu jako parabolę polityczną • zinterpretować tytuł utworu	teatru absurdu w dziele Sławomira Mrożka
64. Obraz buntu w <i>Tangu</i> Sławomira Mrożka (lektura obowiązkowa)	• zdefiniować pojęcie buntu • wymienić cechy bohatera romantycznego	• scharakteryzować Artura • wskazać cechy bohatera romantycznego w Arturze • wskazać cechy stylu romantycznego w wypowiedziach Artura • wskazać elementy groteskowe w utworze • wskazać konteksty literacki i historycznoliteracki	• wyjaśnić przyczyny niezgody Artura na zastaną rzeczywistość • omówić funkcję narzuconego przez Artura ceremoniału • porównać wypowiedzi Artura do monologów Konrada, wskazać podobieństwa i różnice pomiędzy nimi • omówić funkcję groteski w utworze • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw buntu	• omówić tragizm Artura • omówić sposób przedstawienia motywu buntu w różnych utworach literackich	• omówić parodię stylu romantycznego w wypowiedziach Artura • omówić sposób ukazania buntu w tekstach literackich obowiązkowych dla zakresu rozszerzonego
65. Wokół <i>Tanga</i> Sławomira Mrożka (lektura obowiązkowa)	• przedstawić trzy tańce opisane w: <i>Paniu</i> Tadeusza Adama Mickiewicza, <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego i <i>Tangu</i> Sławomira Mrożka	• porównać trzy tańce przedstawione w różnych tekstach literackich: <i>Pani Tadeusz</i> Adama Mickiewicza, <i>Wesele</i> Stanisława Wyspiańskiego i <i>Tango</i> Sławomira Mrożka	• omówić portrety polskiej inteligencji w różnych tekstach kultury • porównać sposoby ukazania konfliktów społecznych w różnych tekstach literackich	• zinterpretować plakat Andrzeja Pagowskiego • wypowiedzieć się na temat trudnych wyborów młodego bohatera w różnych tekstach literackich i filmowych	• porównać sposoby ukazania domów mieszczańskich w różnych tekstach literackich
66. Wypełnić czytelnym	• wymienić wyrażenia,	• określić problematykę	• omówić funkcję	• zinterpretować	• wypowiedzieć się na

Ponad słowami

<i>pismem, Tłum, który tłum i tłumaczy</i> Stanisława Barańczaka* – gry językowe poety *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	zwroty i formy językowe charakterystyczne dla języka urzędowego oraz sformułowania charakterystyczne dla stylu poetyckiego w <i>Wypełnić czytelnym pismem</i> • wskazać wyrazy i sformułowania charakterystyczne dla wiersza <i>Tłum, który tłum i tłumaczy</i>	utworów • wypowiedzieć się na temat sposobu traktowania człowieka w państwie totalitarnym w kontekście wierszy • wskazać paradoks w wierszu <i>Tłum, który tłum i tłumaczy</i> • wskazać elementy poetyki lingwistycznej w omawianych utworach	niejednorodności stylistycznej wiersza • odnieść treść wiersza do kontekstu historycznego – rzeczywistości PRL-u • wyjaśnić funkcję paradoksu w wierszu <i>Tłum, który tłum i tłumaczy</i>	zakończenia utworów • podjąć dyskusję na temat uniwersalności omawianych wierszy	temat strategii parodystycznych w wierszu <i>Wypełnić czytelnym pismem</i>
67. i 68. Skargi do Pana Boga – <i>Drogi kąciku porad</i> i <i>Widokówka z tego świata</i> Stanisława Barańczaka* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• zrelacjonować treść wierszy • wskazać adresatów lirycznych wierszy	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotów lirycznych w wierszach • omówić kompozycję utworów • określić problematykę utworów • wskazać teksty literackie, w których pojawia się motyw rozmowy człowieka z Bogiem	• omówić sposób przedstawienia świata i człowieka w wierszach • omówić różne postawy bohaterów literackich wobec Boga	• przeanalizować stronę graficzną wiersza <i>Drogi kąciku porad</i> • zinterpretować zakończenia utworów • zinterpretować tytuł wiersza <i>Widokówka z tego świata</i>	• omówić sposób ukazania motywu teodycei w wierszach Barańczaka i innych tekstach kultury
69. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, biblijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	• samodzielnie zinterpretować tekst, wykorzystując szerokie konteksty
*70. Prawda i kreacja w opowiadaniu Jorge Luisa Borgesa <i>Zwierciadło i maska</i>	• zrelacjonować treść opowiadania • określić rodzaj narracji	• wskazać problematykę opowiadania • wskazać odniesienia intertekstualne	• wskazać i zinterpretować symbole pojawiające się w opowiadaniu • omówić cechy trzech wersji	• zinterpretować zakończenie opowiadania	• podjąć dyskusję na temat wartości odniesień intertekstualnych w literaturze

*Podstawa programowa wskazuje dowolnie wybrane opowiadanie tego autora jako pozycję obowiązkową.		• wskazać wykorzystane w utworze konwencje	utworu i zinterpretować wywołane przez nie reakcje	
71. Rozważania o totalitaryzmie – <i>Natura i odłęd</i> Zygmunta Kubiaka	• zrelacjonować treść eseju • zaprezentować problematykę poszczególnych części eseju	• omówić kompozycję tekstu • zaprezentować ideał nowego człowieka w państwie totalitarnym • zaprezentować mechanizm kształtowania się <i>postawy totalistycznej</i> • wskazać cechy gatunkowe esaju	• omówić funkcję nawiązań kulturowych	• wyjaśnić, w czym przejawia się ekspresja językowa autora i określić jej funkcję
*Podstawa programowa wskazuje dowolny wybrany esej tego autora jako pozycję obowiązkową.				• podjąć dyskusję na temat obowiązków ludzkości względem przyszłych pokoleń
*72. Straszny i śmieszny obraz PRL-u. <i>Mala apokalipsa</i> Tadeusza Konwickiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść utworu • omówić świat przedstawiony w powieści • opisać przedstawioną w utworze rzeczywistość PRL-u	• wypowiedzieć się na temat narracji • wskazać elementy autobiograficzne w utworze • scharakteryzować bohaterów pod kątem ich postaw i stosunku do ustroju	• wypowiedzieć się na temat funkcji nieokreślonego czasu i przestrzeni w powieści	• omówić symbolikę przestrzeni w powieści
*73. i 74. Wędrówka w poszukiwaniu odpowiedzi – <i>Mala apokalipsa</i> Tadeusza Konwickiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować etapy wędrówki bohatera-narratora	• scharakteryzować bohatera-narratora • wskazać toposy i motywy literackie wykorzystane w kreacji przestrzeni • wskazać elementy katastroficzne w powieści	• omówić motyw działania bohatera • wskazać konteksty biblijne i omówić ich funkcję	• podjąć dyskusję na temat roli <i>paradygmatu polskiej kultury tyrtejskiej</i> w powieści
*75. <i>Mala apokalipsa</i> Tadeusza Konwickiego w dialogu z tekstami kultury	• wskazać utwory, w których pojawiają się podobne wątki i motywy	• zaprezentować różne ujęcia motywu samobójstwa w tekstach literackich	• omówić sposób ukazania motywu miłości w rzeczywistości państwa totalitarnego w <i>Malej</i>	• omówić, jaką funkcję pełni szpital psychiatryczny w powieściach <i>Mala</i>

				<i>Apokalipsa i Mistrz i Małgorzata</i>	<i>Apokalipsa oraz Mistrz i Małgorzata</i>
*76. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekście	• przetworzyć informacje zawarte w tekście		• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autorki • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę z tezą artykułu
77. Realizm i symbolika stanu wojennego – <i>Raport o stanie wojennym</i> Marka Nowakowskiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść opowiadania	• zaprezentować kontekst historyczny • wypowiedzieć się na temat narracji • omówić kreację postaci • wymienić, jakie środki językowe zostały użyte w tekście	• wskazać elementy symboliczne i omówić ich znaczenie • omówić funkcję środków językowych • omówić sposób realizacji założeń nurtu realizmu w opowiadaniu	• zinterpretować tytuł opowiadania • zinterpretować znaczenia niedosłowne w opowiadaniu	• zinterpretować symboliczne znaczenie zdjęć Chrysta Niedenthala • omówić sposób przedstawienia stanu wojennego w innych tekstach kultury
78. Edek w nowej rzeczywistości – <i>Góra Edek</i> Marka Nowakowskiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść opowiadania • scharakteryzować bohaterów opowiadania	• omówić kreację bohaterów • wypowiedzieć się na temat narracji • wskazać konteksty społeczno-obyczajowy i literacki	• omówić funkcję nawiązań do <i>Tanga</i> Sławomira Mrożka • omówić kontekst społeczno-obyczajowy lat 90. XX wieku	• wyjaśnić symboliczny sens sceny na parkingu • zinterpretować tytuł	• omówić sposób przedstawienia rzeczywistości Polski w pierwszych latach po transformacji, wykorzystując inne teksty kultury
79. Liryczno-nostalgiczna prawda o czasach PRL-u. <i>Już czas na sen</i> Jeremiego Przybory* *W podstawie programowej wybrane teksty Kabaretu Starszych Panów są wskazane jako obowiązkowe.	• zrelacjonować treść piosenki • wymienić, czego brakującemu obywatelom ojczystym, do której zwraca się podmiot liryczny	• omówić wyłaniający się w utworze obraz mężczyzny i kobiety	• zaprezentować wyłaniający się w utworze obraz Polski lat 60. XX wieku • omówić funkcję użytych w piosence środków językowych	• przeanalizować język utworu • zinterpretować sensy niedosłowne piosenki	• podjąć dyskusję na temat aktualności utworu

80. Poezja stanu wojennego* *W podstawie programowej wybrane utwory okresu stanu wojennego są wskazane jako obowiązkowe	• zaprezentować kontekst historyczny utworów	• wypowiedzieć się na temat lirycznych w wierszach • wskazać środki językowe w wierszach • wskazać konteksty interpretacyjne	• sformułować tezy interpretacyjne • omówić funkcję środków językowych w wierszach • omówić zapisany w utworach sposób postrzegania stanu wojennego	• zinterpretować tytuły wierszy • porównać utwory pod kątem ukazania tematu stanu wojennego	• podjąć dyskusję na temat roli artysty
81. Między codziennością a polityką – <i>Jeszcze w zielone gramy</i> Wojciecha Młynarskiego* *W podstawie programowej obowiązkową pozycją są wybrane piosenki powojenne, w tym dowolna Wojciecha Młynarskiego.	• zrelacjonować treść piosenki	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać środki językowe użyte w tekście • przywołać kontekst mitologiczny	• określić funkcję kontekstu mitologicznego • wskazać w tekście piosenki symbole i omówić ich znaczenie oraz funkcję, jaką pełnią w utworze	• zinterpretować metaforykę utworu	• wypowiedzieć się na temat powojennych piosenek literackich
*82. i 83. <i>Wieża</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego – studium samotności (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść opowiadania • wskazać plany czasowe w opowiadaniu	• wypowiedzieć się na temat narracji opowiadania • omówić kompozycję utworu • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw samotności	• wypowiedzieć się na temat drogi Lebbroso do zaakceptowania swojej samotności • omówić kompozycyjną funkcję motywu pielgrzymy świętokrzyskiego • wypowiedzieć się na temat parabolicznej wymowy utworu	• zinterpretować symboliczne znaczenie wieży • porównać stosunek do samotności bohaterów opowiadania – Lebbrosa i nauczyciela z Turynu • zinterpretować znaczenie tytułu	• omówić sposób przedstawienia motywu samotności w różnych tekstach kultury
*84. i 85. Rozważania o cierpieniu w <i>Dzienniku pisanym nocą</i> Gustawa	• zrelacjonować treść fragmentu • wymienić utwory, w których pojawia się	• wypowiedzieć się na temat struktury eseju • wskazać cechy gatunkowe eseju	• omówić sposób interpretacji tekstów literackich i filozoficznych w <i>Dzienniku pisanym nocą</i>	• omówić sposób przedstawienia motywu cierpienia w różnych utworach literackich	• podjąć dyskusję na temat roli cierpienia w ludzkim życiu

